

Nlaš tednik

kulturno - politično glasilo

Koroška

svetovnih in domačih dogodkov

Najbolje kupite ure, nakit
in drugo pri urarskem
mojstru

Gottfried Anrather

Klagenfurt, Paulitschg. 9

Popravila izvršim takoj in
solidno, kupujem in zame-
njam zlato in srebro.
(tudi strto zlato).

10. leto - številka 32

V Celovcu, dne 7. avgusta 1958

Cena 1.50 šilinga

Velesejem in naša bodočnost

Na celovškem razstavišču so se spet odprla vrata. Od 7. do 17. avgusta se dregnajo množice na velesejem iz vedoželjnosti in tudi iz radovednosti. Celovški velesejem, do 1951 le skromna blagovna razstava, postaja važen faktor v razvoju deželne gospodarstva in noben napreden gospodar ne bo prezrl poceni gospodarske prosvete, kakršno nudi ta vsakoletna gospodarska prireditve deželne mesta. Danes je nujno in brezpogojno, da ima vsak gospodar odprto oko in uho za gospodarski razvoj, ker je — hočeš, nočeš — včlenjen v celoto gospodarskega organizma in deli z njim njegove sončne in senčne dneve.

Kar prijetno preseneti, je letos dejstvo, da postaja velesejem vsebolj smotrno in organizatorno preudarjen. K temu sili v prvi vrsti integracija evropskih držav, ki utira gospodarstvu Evrope bodoči razvoj brez carinskih meja in upravnih ovir. Tudi naši gospodarstveniki se zavedajo, da bo v novi gospodarski ureditvi Evrope mogel tekmovati samo napreden, spreten gospodar. In zato ni slučaj, da se tudi v sektorju avstrijskih gospodarskih razstav uveljavlja neka preudarna delitev: Dunajski in graški velesejem se vedno bolj specializirata na razstavo težke in strojne industrije, Dornbirn postaja središče avstrijske tekstilne industrijske razstave, Celovec pa daje iz leta v leto vedno večji podatek na gozdno gospodarstvo. Ta specializacija je eden pogojev uspešnega gospodarskega razvoja naše države, ki v družbi ostalih evropskih držav ne bo imela v vsakem pogledu zavirljivega položaja.

Pri pregledu razstavnih predlogov je treba uvodno omeniti razstavne oddelke gradbene industrije, borovelske puškarne izdelke ter koje ostalih gospodarskih panog osnovnega in predelovalnega gospodarstva. Razstavlja nič manj kot 756 avstrijskih, 6 italijanskih in 31 jugoslovanskih firm. Udeležba inozemstva na razstavi dokumentira gospodarsko lego Koroške, ki je zagotovljena med tri gospodarske prostore in posreduje izvoz avstrijskega blaga v Italijo in Jugoslavijo. Za štiri in pol milijarde v Italijo in 677 milijonov S v Jugoslavijo izvoženega blaga v letu 1957 pove, kam se usmerja avstrijsko zunanje gospodarstvo in da bo treba za nadaljno usmerjevanje blagovnega izvoza v državi-sosedo še nadaljnje načrtne reklame.

Težišče letošnjega velesejma je na lesu in gozdnem gospodarstvu. Smemo reči, da je ta strokovna razstava prav posrečena. Njen ogled toplo priporočamo vsem gospodarjem, ki imajo kakršni koli opravke z gozdom. Žive razstavne slike nam pred očijo „zvišanje prirastka v kmečkem gozdu“. Tej razstavi so koroški tesarji pridružili oddelek, ki prikazuje les kot surovino v stavbarstvu. Tu je videti celo kmečko hišo, razne stropce in stene, tla, stopnišča, hleve i. dr. Spet drugi oddelek ponazarja uporabo lesa pri izdelovanju papirja, lepenke, lesnih plošč, pri uporabi lesa za izdelovanje zabojev, sodov in moderne avstrijske palete, ki se uveljavlja v evropskem transportnem gospodarstvu kot standardni blagovni zaboj. Če si še predložimo, da je odpadla v letu 1957 cela petina vsega izvoza na avstrijski izvoz lesa, to je 5.4 milijarde od skupnih 25.4 milijarde šilingov izvoza, potem je važnost tega neprecenljivega avstrijskega bogastva podčrtana dovolj. Zanimiva je v tej zvezi ponazoritev lesnega transporta v Bližnji vzhod, kakor ga prikazuje neka tržaška firma. Gospodar, ki si bo s pozornim očesom ogledal ta strokovni del razstave, bo vedel več, kako se bo bodoče gospodarstvo tudi pri nas usmerjalo. Ni pretiraval oni kmet, ki je nedavno dejal, da pride kmalu čas, ko homo v gozdnih parcelah gnojili, čistili, pleli in gojili kot doslej na njivah.

Posebna razstava je posvečena avstrijski vojski. Avstrijsko obrambno ministrstvo hoče s tem od delkom nuditi vpogled v delovanje, izgraditev, opremo, prehrano in bivanje vojaščin. Številke predložujejo važnost vojaščin kot gospodarskega faktorja pri oddaji naročil za njene potrebe. Posrečeno prikazuje ta oddelek avstrijsko vojsko še kot nosilko državne obrambe, garanta miru, pomočnico ob naravnih katastrofah in bo nedvomno ojačil ugled vojske med ljudstvom.

Velesejmi postajajo nekaj gospodarski barometer in gospodarska visoka šola. Modernemu gospodarju nudijo premnog dragocen namig in ga učeljujejo v veliki gospodarski razvoj. Velesejmi so postali važen faktor gospodarske izobrazbe.

Začel se je Koroški velesejem

Celovec, četrtek 7. avgusta 1958. Pod žarki toplega poletnega sonca je danes dopoldne zvezni minister za trgovino in obnovo dr. Bock slovesno odprl Koroški velesejem, ki bo trajal do 17. avgusta. Na posebno ograjenem prostoru pri glavnem vходу na velesejmu so se zbrali odličniki in številno občinstvo, med katerim je bilo mnogo ljudi iz podeželja, pa tudi tujcev.

Po pozdravu predsednika velesejma, mestnega svetnika g. Rudolfa Novaka, je spregovoril mestni župan g. Aussenwinkler, ki je poudaril, da se celovško mesto zadnja leta vztrajno veča in je število prebivalstva zrastle na 70.000 duš.

Istočasno se pa veča iz leta v leto število obiskovalcev velesejma, kar dokazuje njegov rastoči pomen.

Deželni glavar g. Ferdinand Wedenig je dejal, da ima letos že dvanajst let prijetno čast kot pokrovitelj prisostvovati otvoritvi velesejma. Ta ustanova ima za seboj lepo pot napredka, vendar stoji sedaj pred novimi nalogami, posebno spričo vedno tesnejše gospodarske povezanosti evropskih držav. Razveseljivo je, da je lepo število razstavljalcev na velesejmu iz inozemstva. Tudi gospodarski stiki vodijo k boljšim odnošajem med narodi in pomagajo odstranjevati marsikatero nesporazume in predsodke. Dotaknil se je tudi gospodarsko zaostale Južne Koroške in pozval predstavnike osrednje vlade, da v bodočnosti poma-

ga tudi temu delu dežele do večjega blagostanja in ga vključi v splošno avstrijsko gospodarsko ravan.

Zvezni minister dr. Bock je dejal: Z ozirom na mednarodno politično napetost je razveseljivo, da se v Avstriji prav sedaj vrste kulturne in gospodarske prireditve, kot je ravno Koroški velesejem, pa tudi letni festival v Solnogradu ter razne druge predstave (gledališki teden v Bregenzu, ob Mondsee in drugod), ki kažejo, da se Avstriji še vedno drže svojega gesla: delo, gostoljubnost in umetnost. Posebej je poudaril potrebo, da se avstrijsko gospodarstvo pripravi za skupni evropski trg, ki bo sedanemu tržišču v notranjosti države s 7 milijoni prebivalci odprl možnost prodaje na prostoru, kjer živi 172 milijonov ljudi.

Po slovesnih govorih je sledil obhod velesejskega razstavišča. Na posebni razstavi naše državne vojske je bila kratka vojaška slovesnost. Velesejem je zavzel svoje živahno, a lepo življenje.

Slabo izgleda za vrhunsko konferenco

Minuli teden je svet presenetila novica, da je sovjetski ministrski predsednik Hruščev nenadoma odpotoval na Kitajsko, kjer se je tri dni posvetoval s kitajskimi veljaki.

Skupna izjava, ki je izšla o teh posvetovanjih je sicer dolga, ima več tisoč besed, pa ne pove nič novega. Pač pa je bilo povsem novo zadržanje Hruščeva, ko se je vrnil v Moskvo. Z ostrimi besedami je sovjetska vlada odklonila sestanek vrhovnih predstavnikov glavnih velesil v okviru Varnostnega sveta. V tej ustanovi sedi še vedno zastopnik Čangkajškove kitajske vlade, katere oblast pa je omejena na otok Formozo. Izgleda, da je bil to razlog za nenadno potovanje Hruščeva k rdečim kitajskim tovarišem, ki bi gotovo bili zelo nevoljni, če bi Čangkajškov zastopnik govoril v imenu Kitajske, dočim ima v deželi dejansko oblast komunistična vlada. Je to pač ena izmed posebnosti današnjega svetovnega položaja.

Da Hruščev zabriše neprijeten vtis zaradi tako nagle spremembe stališča, je predlagal izredno zasedanje Združenih narodov, ki bi se ga udeležile vse države članice.

Ameriški predsednik Eisenhower je že pristal na ta predlog. Vendar so tudi za tak vrhunski sestanek izgledi bolj slabi.

Čimdalje bolj jasno postaja, da je vso dopisovanje med Hruščevom in zapadnimi državniki bila le propagandna akcija sovjetske vlade.

Huda ura na Gornjem Koroškem

Millstatt in okolico je minulo soboto težko prizadelo silovito neurje, ki je cetočno dolino nenadoma spremenilo v puščavo divjega razdejanja. Veter je razkrival strehe, zaradi silovitega deževja so potoki in hudourniki prestopili bregove ter rušili ceste, odnesli več mostov in preplavili polja in vdiral v hiše.

Vihra je odpihnila celo taborišče (camping) tujih turistov.

Doslej so našli 6 smrtnih žrtev.

Na kraj nesreče je takoj prihitel deželni glavar g. Wedenig in na mestu odredil prve reševalne ukrepe.

Škodo cenijo na 50 milijonov šilingov.

Šentjakobčani

uprizarijo dne 15. in 17. avgusta 1958 ob 8. uri zvečer na župnijskem dvorišču v Št. Jakobu domačo zgodovinsko igro v 4. dejanjih

„MIKLOVA ZALA“

Po dr. J. Sketovi povesti dramatiziral Jakob Špicar

Sedeži po 10.— S, stojišča po 6.— S.

Čisti dobiček je namenjen za popravilo farne cerkve v Št. Jakobu. Vse od blizu in daleč vabi ob 50-letnici dramatizacije »Miklove Zale«, te naše častitljive narodne igre v domovino Miklove Zale.

prireditveni odbor

Naše prireditve

VABILO

Farna mladina iz Št. Lipša priredi v nedeljo, dne 10. 8. 1958 ob pol 12. uri opoldne v farni dvorani v ŽELEZNI KAPLI in ob 7. uri zvečer v Narodnem domu v ŽITARI VESI igro „Nevesta iz Amerike“ in „Ženin Miha“.

K obilni udeležbi ste iskreno vabljeni od blizu in daleč!

VABILO

Farna mladina iz Št. Lipša skupno s študenti priredi v nedeljo, dne 17. 8. t. l., ob pol 8. uri zvečer pri Farnem domu v Št. Lipšu na prostem misterij „Klic z višav“ in igro: „Rdeči Krožec“.

V slučaju slabega vremena se predstava preloži na naslednjo nedeljo.

Pridite v obilnem številu. Iskreno vas vabi

Šentlipška farna mladina, študentje!

- K R A T K E V E S T I -

8.000 KILOMETROV JE PRELETTEL PO ZRAKU JOHN TURNER, sin guvernerja province British Columbia v Kanadi, da je v Ottawi mogel plesati z angleško princeso Margaret, ki se mudi na državnem obisku v tem dominionu, kot se imenujejo kolonije nekdanjega britanskega imperija po njihovi politični osamosvojitvi, pri čemer pa je britanski vladar še vedno ostal simbolični državni poglavar Kanade. Obiskala je v imenu kraljice Elizabete med drugim tudi Vancouver, upravno središče province Columbijia. Tam je imenovani Turner s sinovi najboljših družin imel nalogo, da dela princesi razumelo. Menda sta se pri plesu tako dobro razumela, da je podjetni John odletel v Ottawo, da je mogel na poslovnem večeru še enkrat zaplesati s princeso, ki ga je zelo prijazno sprejela. Vendar z ljubeznijo med obema ne bo nič, kajti uslužbenci hotelov, v katerih je princesa stanovala, so videli, da si je mlada dama postavila vselej na nočno omarico sliko letalskega polkovnika Townsenda, ki ga pa ne sme poročiti, kajti mož je ločen.

ZOPET SE JE OGLASIL DÖNITZ, nekdanji Hitlerjev „veliki admiral“ in poveljnik nemške mornarice, ki je bil pred kratkim odpuščen iz ječe v Spandau, kjer je od leta 1945 delal pokoro za vojne zločine. Minulo nedeljo je govoril na sestanku 2.000 bivših nemških podmorničarjev in med drugim izjavil, da nekdanje nemško vojno vodstvo „ni bilo pametno“, ker ni v podmorniški vojni vsega stavilo na eno karto. Mož se očividno še sedaj ni spame-toval.

VOJAŠČINA JE PREVZELA ŽELEZNICE in telefon zaradi stavke, ki je izbruhnila med železničarji in postarji v Mehiki. Promet ne funkcionira. Na železniških progah se je pripetilo več sabotaž. Na zapadni obali dežele so stavkujoči železničarji tako prestavili kretnice, da so vlaki iztirili, v glavnem mestu Mexico City pa so zapeljali več lokomotiv na tračnice tako, da onemogočajo ves promet. Nevešči vojaki si pa ne znajo pomagati.

V ATENE (GRČIJA) JE PRISPEL MC MILLAN, angleški ministrski predsednik in se sestal z grškim šefom vlade Karamanlisom. Predmet razgovorov je položaj na Cipru.

RAKETA „ATLAS“ je preletela 4.000 km z brzino 24.000 km na uro in padla na predvideni cilj, poročajo iz Cap Canaverale (USA). To je znamenita raketa, ki bi naj izenačila sovjetski naskok na področju daljnometnih izstrelkov. Po več neuspešnih poskusih je sedaj izpolnila pričakovanja svojih konstruktorjev. Iz zgoraj navedenih podatkov sledi, da ta raketa, katere maksimalni akcijski radij znaša 10.000 km, lahko prenese atomsko ali vodikovo bombo iz Amerike na katero koli točko v Sovjetski zvezi v pičli pol uri poleta. Zaenkrat je še ne izdelujejo v serijah.

PODGORJE

Red božjih služb na Veliko Gospojnico v Podgorjah

Zvečer ob 7. uri blagoslov in spovedovanje
Na praznik: od 6. ure naprej spovedovanje
ob 7. uri sv. maša in pridiga
ob 8. uri sv. maša in pridiga
ob 9. uri nemška pridiga in sv. maša
ob 10. uri pridiga in slovesna sv. maša
ob 11. uri zadnja sv. maša.

Pri Kapelici je sv. maša in pridiga ob pol 11. uri. Popoldne ob 2. pete litanije in blagoslov.

NAŠIM NAROČNIKOM IN BRALCEM

Pričujoča velesejska številka ima 12 strani. Iz tiskarske tehničnih razlogov je topot razvrstitev strani spremenjena. Prosimo za blagohotno upoštevanje.

Uredništvo.

Jakob Špicar:

50-letnica dramatizacije Miklove Zale

K uprizoritvi „Miklove Zale“ v št. Jakobu v Rožu smo naprosili dramaturga g. Jaka Špicarja, naj nam opiše nastanek te igre, ki je sledeč.

Kako je nastala igra »Miklova Zala«

Poleti leta 1906. smo sedeli mladi ljudje, ki smo se ukvarjali z gledališkimi igrami, na verandi Kunsteljeve gostilne v Radovljici in se pogovarjali o našem delu na tem področju. Malo prej smo igrali „Desetega brata“ in smo ugibali, kaj bi v bodoče še uprizorili. Takrat še ni bilo kaj prida iger, prikladnih za diletantske odre. Obenem smo razmišljali, kaj bi bilo še pripravno za dramatizacije, kakor jih je prirejal Fran Govekar. Končno smo prišli do zaključka, naj bi kdo poskusil dramatizirati dr. Sketovo povest „Miklova Zala“, ki je že ponovno izšla v Mohorjevih večernicah. Za to zamisel smo bili vsi navdušeni in smo se žudili, kako da nam to ni že prišlo na um. Samo vprašanje, smo rekli, kdo bi to napravil. Jaz sem sicer že prej na Koroškem napisal nekaj manjših reči, toda snov Miklove Zale se mi je zdela vendarle preobširna in pretežka za začetnika, da bi se je lotil.

Parkrat sem prebral povest in prebrskal nekaj zgodovine, Unresta, Grudna in druge, razčlenjal sem vsebino in poskušal prikazati čimbolj enostavno, priprosto in resnično v igri Sketovo Zalo in Rož. V par šolskih zvezkov sem končno leta 1907. napisal prvi izvod, ki ga hranim še danes. Dal sem ga v pregled Antonu Ekarju, prejšnjemu uredniku Mira, ki se je preselil k Edinosti v Trst. Po preteku leta mi je rokopis vrnil z opazkami in nasveti za nadaljnje delo. Na podlagi tega sem delal naprej in leta 1908. dovršil drugo obdelavo. Peljal sem se v Celovec, kjer sem dr. Sketu povedal, kaj sem zagrešil nad njegovo povestjo in ga prosil, naj mi naknadno da dovoljenje za dramatizacijo, kar je tudi z zadovoljstvom storil. Tako sem jaz torej edini in prvi imel dovoljenje, da smem povest pretvoriti v igro. Držal sem se Sketa, toda, da ustvarim verno sliko naroda v tistih časih, ko se dejanje vrši, sem mu pridil ljudske običaje, petje, molitev in drugo, brez česar ne more biti slika iz naroda vsaj podobna resnici, če že ne popolna. Tega nisem mogel prezreti na ljubo teatralnim efektom in sem gledal na to, da bo prikazan Rož, kakor sem ga gledal sam, brez načičkanosti iz drugih pokrajin, ki bi služila samo hipnemu efektu za nepoučene gledalce, ki ne poznajo rožanske pristnosti. Turke, žida in Almiro sem postavil v igro take, kakor smo jih bili vajeni gledati iz tozadavne literature in zgodovine. Sket je dramatizacijo pohvalil, samo tega ni odobral, da so izpadli iz nje „psoglavci“. Pojasnil sem mu, da bi bilo zelo težko, spraviti jih na oder in tudi igra, ki je bila itak že dolga, bi se še bolj razvlekla. Svetoval mi je, naj napišem

libreto za opero, kjer bi tudi „psoglavci“ lahko prišli do veljave.

Taka je prišla igra kot krstna predstava na oder jeseniškega Sokola februarja 1909. leta s sodelovanjem samih tovarniških delavcev. Dvorana je bila napolnjena do zadnjega kotička in vzlic visokemu snegu je pripeljal vlak skozi Karavanke več vagonov koroških Slovencev. To je bil praznik za nas vse — za igralce in gledalce. Od tega dne dalje je bila „Miklova Zala“ vsako sezono na jeseniškem odru, od tu pa je šla, dasi nikdar natisnjena, širom slovenske zemlje. Na Koroškem so jo najprej igrali pri Prangarju v Zmoticah, potem v Trabesingerjevi dvorani v Celovcu. In kakor vidite, moja Zala še ni zamrla, dasi je ime-

la dosti težkih dni, o čemer pa raje ne govorim.

Kako visoko cenijo Zalo kot narodno junakinjo in simbol zvestobe moške, ki so stebri naše kulture, pa navedem samo dva tehtna primera:

Prežihov Voranc je rekel:

„Miklova Zala je večna, živa vera koroških Slovencev v pravico, v zvestobo, v ljubezen do domovine in v končno vstajenje.“

Oton Župančič je ob gostovanju šentjakobskih igralcev v Narodnem gledališču v Ljubljani zapisal igralki Zale, Marici Zwitterjevi:

„Ko v turški sužnosti jokala
in za svoje drage molila Miklova je Zala,
uso dušo mi je razsvetlila.
In če me obup za nas napade
in nikjer ne vidim nade,
se spomnim Zale na kolenih,
spet upov sem ognjenih
in vem: Zgodi se karkoli,
za nas še zvesta Zala moli.“

Nemirni Srednji vzhod

(Nadaljevanje in konec)

Pred petdesetimi leti je gospodarstvo Srednjega vzhoda slohelo na pičlem poljedelstvu. Naseljene so bile le oaze ter obrežja rek, kjer je voda dajala vsemu življenje. Arabci so pridelovali bombaž, ječmen, gojili drobnico, prodajali živalske kože ter druge sadove skope zemlje. Le v obalnih predelih ob Sredozemskem morju se je razvilo sadjarstvo (oranže, limone, datelji).

Najvažnejša gospodarska postavka tega prostora je bil Sueški prekop, ki je vezal po najkrajši poti Evropo z Daljnim vzhodom. Izkopali so ga v prejšnjem stoletju Francozi pod vodstvom podjetnega Ferdinanda Lessepsa. Toda ko je bil zgrajen, so se s spretnimi finančnimi operacijami polastili Angleži večine v delniški družbi, ki je bila lastnica kanala. Lani pa je egiptovski predsednik Nasser prekop podržavil.

Tri četrte bencina za Evropo

Toda do svojega današnjega svetovnega pomena je prišel Srednji vzhod šele z razvojem motorizacije v Evropi ter odkritjem velikanskih ležišč petroleja pod peščeno odejo puščav tega dela sveta. Po zanesljivih cenitvah moderne znanosti leži ondi v zemeljskih globinah nad 64% vseh znanih zalog petroleja na svetu. Zapadne družbe so se naglo polastile tega bogastva in danes krije Evropa ¾ svojih potreb po tekočih gorivih iz arabskega podzemlja.

Toda vse države Bližnjega vzhoda niso obdarjene z petrolejskim bogastvom. Samo Saudijska Arabija, Irak ter „kraljestva“ nekaterih puščavskih šejkov, in sicer v Kuwaitu, Quataru in na Bahreonskem otočju se ponašajo z bogatimi petrolejskimi vrelci.

Tako je v letu 1957 Kuwait dobil za načrpani petrolej izplačanih 290 milijonov dolarjev kot „royalties“, Saudijska Arabija 285 milijonov, Irak 132 milijonov, Quatar 38 milijonov in Bahreinsko otočje 8,5 milijonov dolarjev.

Ti vrelci pa donajajo ne samo lepše dobičke angleškim, ameriškim in francoskim in holandskim družbam, ki ga črpajo, ampak tudi vladam ustreznih držav. Povečini gre polovico dobička v obliki „royalties“ ali vladarskih pravic tem vladam.

Vendar s tem ni rečeno, da je zaradi tega ljudstvo kaj na boljšem, kajti v večini držav pograbi ves ta blagoslov dolarjev razsipni kralji, šejki in pohlepni ministri.

Le Nuri es Sair, ministrski predsednik v Iraku je denar uporabljal za velike napačne naprave, ki bi naj razsečne predele puščave spremenile v rodovitno zemljo. Govoril je: „Sam Bog ve, kako dolgo bo iz naših vrelcev še tekel petrolej, gotovo pa je, da bosta reki Evfrat in Tigris vedno tekli skozi našo deželo.“

Saudijska Arabija je samo v povojni dobi zaslužila na petroleju približno eno milijardo dolarjev, to je 25 milijard šilingov.

Puščavski šejki s pozlačenimi avtomobili

Prav upor v Iraku pa je zaradi tega uspel, ker je ljudstvo podpiralo upornike. Kljub temu, da je večina zaslužka iz petroleja šla v občekoristne namene, pa od tega mali človek ni imel ničesar. Nasprotno, zaradi nespretnih finančnih politik je denar vedno bolj izgubljal vrednost in namesto blagostanja je nastopala vedno večja revščina vprav med že itak siromašnimi prebivalci. Po arabskih mestih se pa vozijo bogataši, velikaši in šejki z velikanskimi ame-

riškimi avtomobili, ki se tako blešče, da človeku jemlje vid. Toda ne zato ker bi bili pokromani: To niso, ampak so pozlačeni. Po malih krajih pa cvetijo posli posojevalcem denarja. Zemljiški veleposestniki s svojimi podložnimi kmeti ravnaajo tako, kot nekdaj pri nas grofje s tlačani. Posledica teh razmer je bila, da je večina arabskega prebivalstva kljub milijonom dolarjev, ki so pritekali na Srednji vzhod kot plačilo za odtekanje petroleja, še naprej ostala revna in stanuje v glinastih kočah ter podzemskih luknjah.

Množice še vedno razcapane

Zaradi neurejenih razmer se je razvilo nasprotje med reveži in bogataši. Evropske kolonialne sile, ki so si v prejšnjem stoletju razdelile dežele Srednjega vzhoda na svoja vplivna območja, se za prebivalstvo niso veliko brigale. Pridobile so na svojo stran le mogočnike, kralje, šejke in paše ter z njihovo pomočjo vladale in se okoriščale z zakladi teh dežel. Prav zaradi tega so se ti vladajoči sloji še bolj osovražili pri ljudskih množicah.

V dveh svetovnih vojnah pa so evropske sile tako oslabele, da so pred rastočim arabskim nacionalizmom morale zapuščati, hočeš nočeš moraš, eno postojanko za drugo. Kralji, paše, šejki in drugi velikaši so izgubili svojo glavno oporo. Tam, kjer še vladajo zelo primitivne razmere, kot v Saudijski Arabiji, še sede trdno v sedlu, drugod pa se njihovi prestoli in položaji hudo majoje. Najprej je v Egiptu polkovnik Nasser vrgel s prestola pokvarjenega kralja Faruka. Sedaj so uporni častniki isto storili v Iraku. Nasser je vzor in simbol novega nacionalizma, ki hoče neodvisnost od tujih sil in sam razpolagati s svojimi naravnimi zakladi.

Ameriška politika na Srednjem vzhodu je bila zelo neokretna. Po eni strani se ni hotela preveč zameriti svojim evropskim zaveznikom, ki (kot Francija v Alžiru) še krčevito drže svoje zadnje kolonialne postojanke, po drugi strani si pa ni znala pridobiti prijateljev med Arabci. Tako je v praznino, ki je nastala po odhodu evropskih sil, spretno vskočila Sovjetska zveza. Ko je Amerika na ljubo Angležem in Francozom odklonila posojilo Nasserju za gradnjo velikanskega jezusa na Nilu, je Nasser začel škiliti proti Moskvi. Namesto dolarjev seveda ni dobil rubljev, pač pa sovjetsko zunanje politično podporo, ki se je izkazala za posebno dragoceno v suški krizi.

Položaj na Srednjem vzhodu je zelo nejasen. Poskusili smo v skrbnih potezah podati podobo tega dela sveta, ki povzroča toliko preglavic državnim pisarnam po vsem svetu. In ni čuda. Poleg petrolejskega bogastva, ki daje pogonsko silo evropskemu prometu, vodijo preko Srednjega vzhoda kopne in pomorske ter zračne poti, ki povezujejo tri celine: Evropo Azijo in Afriko. Zato je ameriški predsednik Eisenhower upravičeno dejal: Ni na svetu nobenega vojaško bolj važnega ozemlja kot je prav Srednji vzhod.“

FRAN ERJAVEC, Pariz:

200

KOROŠKI SLOVENC

III. del.

Važne spremembe v razvoju našega preporoda so pa nastopile l. 1795. Tedaj je Japelj zapustil Ljubljano in odšel za župnika ter dekana v Naklo pri Kranju (že 4 leta nato je pa sploh zapustil Kranjsko ter se preselil v Celovec), vendar je potem ostali ljubljanski janzenistični krog še sam pridno nadaljeval z započetim delom. Mnogo hujši udarec je pa zadel naš preporod dne 14. VII. 1795 ko naslednjo smrtjo najspodobnejšega našega preporoditelja, A. Linhart, ki je odnesel v grob še polno neizvršenih načrtov. Toda k sreči je imel Zojs tedaj že pri roki dobro nadomestilo, namreč še bolj vsestranskega V. Vodnika.

Kakor že vemo (gl. II. del, pogl. XXX), je tedanji frančiškan Valentin Vodnik prvič nastopil še okoli l. 1780 v Devovih „Pisanicah“, kjer je objavil med drugim tudi svojega znanega „Zadovoljnega Kranjca“. Že l. 1784 je bil pa Vodnik poslan „duše past“ na razne župnije po Kranjskem, nazadnje pa za župnega upravitelja na Koprivnik v bohinjskih gorah. Tu se je že nekako l. 1793 seznanil s Zoiso. Vodnik sicer po odhodu iz Ljubljane ni objavil ničesar več, toda ves čas je pridno prisluškoval ljudski govorici in si s tem jako izobrazil čut za čistost in domačnost jezika. Zojs se je še po 13 letih dobro spominjal njegovega „Zadovoljnega Kranjca“, zato ga je začel takoj nagovarjati, naj nadaljuje s književnim delom, na kar je Vodnik tudi rad pristal. Ker je šlo Zoisu predvsem za izvrševanje prosvetljskih ciljev, a največji dostop med široke ljudske množice so imele tedaj še pratike, se je dogovoril z Vodnikom, da

je že l. 1795 pripravil „Veliko pratiko“, ki je prinesla razen običajnega koledarskega gradiva še več raznih poučnih sestavkov, zabavnih drobtin v stihih in znano „Dramilo“, s katerim je močnejše nego kdor koli pred njim dokazal sposobnost slovenščine za pesnikovanje (Zojs mu je tedaj ves navdušen pisal, da „taki verzi so večni“). „Velike pratike“, ki jo je vso pisal Vodnik sam, sta izšla zatem še dva letnika, ki jih je vsebinsko še jako razširil in izpopolnil ter nam ustvaril z njo prvi lep primer gospodarsko-poučnega ljudskega koledarja. Toda ravno radi svojega obsega je bila ta pratika za našega revnega kmeta predraga, zato je morala že po treh letnikih ugasniti, pač je pa potem nadaljeval nekaj let še s podobno, vendar mnogo manj obsežno „Malo pratiko“.

Po svoji naravi vedri, skromni, precej izobraženi in neumorno delovni Vodnik se je torej pokazal Zoisu takoj za izredno uporabnega izvrševalca njegovih prosvetljskih in preporodnih načrtov, zato ga je želel imeti zlasti po Linhartovi smrti bliže pri sebi. V ta namen mu je pomagal, da je prišel že jeseni l. 1796 za profesorja ljubljanske gimnazije. Tu je pod Zoisovim vodstvom še podvojil svoje delovanje. Čeprav se poskus z „Veliko pratiko“ denarno ni obnesel, pa založnik, tiskar Eger, vendarle ni izgubil poguma, temveč je storil takoj še mnogo bolj tvegani korak dalje in sklenil začeti izdajati, kot protiutež Kleinmayrjevi nemški „Laibacher Zeitung“ slovenske „Lubljanske Novize“, ki so začele izhajati dne 4. I. 1797 po dvakrat tedensko (pozneje le po enkrat) na 4 listih. Tudi te je urejal in pisal vse Vodnik sam ter nam z njimi ustvaril prvi slovenski časnik. Bile so podobne drugim tedanjim nemškim časnikom in so prinašale politične vesti iz drugih držav, razne uradne razglase, tržne cene, seznam umrlih in loterijo, razen tega pa večkrat še krajše gospodarske in poučne članke, kratke zgodbe in pesmi. Javnost, celo

nemška, je sprejela list z odobravanjem; toda ker je moral Vodnik novice, ki so jih pobirali tedaj vsi pokrajinski listi iz dunajskih uradnih virov, šele prevajati, so izhajale seveda s precejšnjo zamudo. V štev. 60 je Vodnik l. 1798 celo ponovno poudaril, da „nebomo nikol drugače pisarili, zunaj kakor naš svetli cesarski dvor z veliko resnico nam naprej sveti“. Čeprav je bil Kleinmayrjev nemški list še mnogo slabši, so se začeli odjemalci ravno iz navedenega vzroka že zgodaj pritoževati, število že itak maloštevilnih naročnikov je padalo, jeseni l. 1799 je umrl še založnik Eger in ob koncu l. 1800 je morala njegova vdova list ustaviti.

Kakor drugi tedanji (nemški) listi, tudi „Lubljanske Novize“ niso prinašale skoro nobenih domačih vesti, precej bogate so bile pa glede vojnih dogodkov v Italiji l. 1797. Tu je imel Vodnik prvič nekoliko prilike javno pokazati tudi svoje politično gledanje. Res je, da ni bilo radi okrutne cenzure mogoče niti misliti na to, da bi mogel objaviti kako mnenje, ki bi ne bilo strogo v skladu s stališčem vlade, vendar vse kaže, da je bil Vodnik zlasti v tej dobi popolnoma neoporečen avstrijski državljani, vdan dinastiji, kakor skoro vsi tedanji naši preporoditelji, in ne preveč naklonjen revolucionarjem. Tako je n. pr. že poleti l. 1797 pisal o francoskih komisarijih v Benečiji: „Ti komiozarji so prave piavke; ven pišejo, de morejo ljudje dati veliko več kojn, vina, kruha, žita, kakor je treba, pottlej pak pod roko na stran prodajajo, inu sebi debele mošne rede. Kader je en vojskin komizar deset let per ti službi, ga ni treba nič v rihto potegniti, temuč se zna brez skerbi reč, da je popolnoma zrel za obesiti.“ Ob drugi priliki je pisal, da hočejo Francozi „z mečem inu strelom to novo prostost inu svojbodnost v' glavo zasadi“, da so Italijani „pod težkim jarmom po'prejšnih generalov inu francoskih komisarjev zdihvali“ in da so se lahko sami prepričali, da „sleparija le en čas vela“.

(Dalje prihodnjik)

Pred 50 leti med

koroškimi Slovenci

Letos obhajamo 50 let, odkar je bila leta 1908 ustanovljena »Krščansko socialna zveza«, osrednja organizacija slovenskih katoliških prosvetnih društev. Z ustanovitvijo te organizacije se je začela prava pomlad v slovenskem prosvetnem življenju na Koroškem.

Pobrskali smo nazaj po starih letnikih »Mira«, takratnega glasila koroških Slovencev, da obudimo spomin na tiste lepe dni ter jih povežemo s sedanostjo.

„Mir“ z dne 19. oktobra 1907, str. 290:

„Slovenska krščanska socialna zveza za Koroško ima svoj ustanovni občni zbor v Celovcu v nedeljo, dne 20. oktobra t. l., na semanjo nedeljo. Vršji se ob 7. uri zvečer v Rokodelskem domu, Neue Weltgasse 22. Zastopniki naših koroških izobraževalnih društev in posamezniki, ki se zanimajo za stvar, dobrodošli.

Opomba: Želimo, da bi bilo vsako naših društev zastopano. Zato smo izbrali nalašč to nedeljo, ker na ta dan, kot preddan semnja, pride itak mnogokdo iz dežele po opravkih v Celovec.“

PEČNICA

(Zlata naša domačega dušnega pastirja)

V nedeljo dne 20. julija je naša fara doživela velik praznik. Naš priljubljeni dušni pastir, č. g. Mihael Barbič, je praznoval zlato mašo.

Jubilant se je rodil leta 1884 v Stari vasi pri Vidmu, v mašnika pa je bil po dovršenih srednješolskih in bogoslovnih študijah posvečen leta 1908. Njegovo prvo dušnopastirsko mesto je bilo v Št. Juriju ob Južni železnici, nato pa je služboval kot kaplan v Dobrni in Ljutomeru.

Povsod si je znal med farani, posebno pa med mladino, pridobiti mnogo prijateljev. Kaj kmalu ga pa je usoda zanesla na Koroško. Med prvo svetovno vojno je bil vpoklican k vojaščini in kot vojni kurat je služboval v Celovcu in Beljaku, nazadnje pa v vojaškem lazaretu Laas na Južnem Tirolskem, na fronti proti Italiji. Po koncu prve svetovne vojne se je vrnil v svojo domačo lavantinsko škofijo in pasel je duše najprej v Svečini v sončnih in rodovitnih Slovenskih goricah, nato pa je odšel med senčne pohorske gozdove kot dušni pastir v Ribnici na Pohorju. Leta 1932 je zopet prišel na Koroško, ko je bil imenovan za župnika v Guštanju v Mežiški dolini. Zaradi njegove vneme za kraljestvo Kristusovo ter kremenite narodne zavesti so ga nacisti takoj po zasedbi leta 1941 odvedli v internacijo. Po drugi svetovni vojni je ostal na Koroškem, kjer je zopet stopil v dušnopastirsko službo. Najprej je oskrboval župnijo Dellach pri Bleibergu, nato je bil pri Šmiklavžu ob Dravi, od tam je šel v Šmarjeto v Rožu, od leta 1950 pa je dušni pastir pri nas na Pečnici.

V osmih letih smo našega gospoda dobro spoznali in vzbujali zaradi njegove prizadevnosti za dušni blagor svojih faranov. To je pokazala tudi nedeljska slovesnost.

Na predvečer so mu šolarji zapeli pod-

Pri nas na Koroškem

oknico in sicer venec slovenskih narodnih pesmi. Zbudili so ga celo iz spanja, vendar so mu pripravili tudi veliko veselje, kajti mladina mu je s tem pokazala svojo vdanost in hvaležnost.

Vso slovesnost so z veliko vnemo pripravili farani sami, okrasili so cerkev, kljub želji č. g. Barbiča, da bi ta jubilej praznoval na tihem.

Cerkveni pevci so kljub težkemu delu, ki prav sedaj pritiska, radi hodili na vaje.

V nedeljo zjutraj je bil sprejem pred župniščem, kjer je najprej šolarček pozdravil jubilanta v imenu najmlajših, nato je v imenu cerkvenega in farnega odbora spregovoril g. Franc Arnejc, pd. Vaznikov oče in se č. g. Barbiču zahvalil za požrtvovalno delo, ki ga je kot dušni pastir vršil v zadnjih 8 letih. Čestitke je izrekel tudi župan iz Ledine, g. Martin Arnejc, pd. Hajnžele, nato pa še načelnik požarne brambe g. Katnik Jakob. Med govori so pa pevci zapeli nekaj pesmi in šolarji so lepo zdeklamirali vrsto priložnostnih deklamacij.

Maša je bila zelo slovesna. Astistirali so jubilarnt mil. g. kanonik Aleš Zechner, dr. Jos. Ogris, župnika Čebul in Karicelj.

Cerkev je bila polna, ker so poleg domačinov prišli na slovesnost tudi številni ljudje iz sosednjih far. Bil je lep dan, praznik farne družine, kot ga že dolgo nismo doživeli.

DOBRAVA

(Redek jubilej)

Konec preteklega meseca so doživeli pd. Galova mati na Dobravi redko starost 90 let. Vse življenje so bili delavni in skrbni za svojo družino, ki jo je Bog blagoslovil z 12 otroki. Kljub svoji visoki starosti še radi berejo in se za vse zanimajo. Ljubi Bog naj jih še ohrani zdrave mnogo let!

ŠMARJETA V ROŽU

Zopet se je oglasila bela žena smrt in odtrgala življenje dobri ženi — materi Katarini Struc. Kakor je bilo skromno vse njeno življenje, tako tudi njeni zadnji dnevi. A upamo, da se je rajna mati preselila v lepšo domovino, da se tam pri Bogu veseli in se združi zopet s svojim možem, kateremu je ohranila neomajno ljubezen in zvestobo preko groba. Rajna mati je bila velika ljubiteljica naših slovenskih listov in je postala zanj res nedelja, kadar je ob koncu tedna dobila Nedeljo in svoj ljubljani „Naš tednik - Kroniko“. Tudi je vzela vsako leto celoten Mohorjev knjižni dar in nad vse težko čakala mesečnega lista „Vere in doma“. Naj ji bo ljubi Bog za vse bogat plačnik! Osamelemu sinu pa naše iskreno sožalje!

Na praznik naše zavetnice farne patronne sv. Marijete smo imeli v naši fari celodnevno čiščenje; celo dopoldne so se vrstile sv. maše, pri katerih smo molili in prepevali evharističnemu Kralju med nami. Posebno pa smo bili presenečeni, ko so nas ta dan obiskali še tako dobro znani in nepozabni pater Odilo iz Amerike in nas s svojim krepkim glasom poživljali k večji zvestobi Kristusu Kralju. Slovesen zaključek lepega dneva smo imeli zvečer s sv. mašo in pranganjem, katero so imeli preč. g. župnik iz Radiš, ki so nas v svoji zaključni pridigi tako pristrčno približali Jezusu v svetem Rešnjem Telesu. Vsem preč. gospodom duhovnikom se lepo zahvaljujemo, da so prišli k nam in v bogati meri delili Kruh božje besede. Posebno pa se zahvaljujemo gospodu patru Odilu za obisk in jim želimo še prav lepe dneve na Koroškem!

ŠT. JANŽ V ROŽU.

(To in ono)

V zgodnji vigredi je stopil v zasluženi pokoj Filip Hafner, pd. Petrnjak v Št. Janžu. Že kot mladi fant se je moral oprijeti težkega dela v tovarni na Bistrici. Bil je marljiv in priden, zato si je tudi ustanovil svoj lasten dom. Dolga leta sedaj je oskrboval našo cesto, dokler ni stopil v zaslužni pokoj. Vsi poznamo „Našega Lipana“, šaljiv človek je, rad pomaga tudi sosedom pri katerem koli poslu le more, zato mu želimo vsi še veliko veselih in zdravih let pokoja ob strani ženske Rozalije.

Tudi ženijo se pri nas. Kovačeva Ani se je naveličala samskega stanu, zato si je izbrala ženina in sicer iz Podgorske fare. Na binkoštni ponedeljek mu je v lepi romarski cerkvi v Podgorjah obljubila zakonsko zvestobo. Sledila je Šlemčevi Eliji, ki si je pred dvema letoma tudi v Podgorski fari izbrala ženina in novi dom. Ker nista daleč narazen, bosta lahko hodile ena k drugi po nasvete, kaj se da dobrega skuhati za svoje močičke. Obilo sreče!

Zaradi pomanjkanja dežja v majniku je tudi naša polja in travnike prizadela huda suša. Vsi smo že bili v strahu, kaj bo, če ne bo več dežja? Ampak, „Kadar sonce žarko sije, pride oblak in ga zakrije“. Prišel je spet dež in poškropil našo že ovenelo livado. Tudi nas je mučila suša, nekateri so že obupali in so pustili odrezati njihove lepe „frizure“, najbrž tudi zaradi „suše“.

Devetmesečni vojaški rok je odslužil Petrnjakov Marki. Sredi meseca junija je del proč „ta soldaški gvant“ in se vrnil med nas. Bil je po vojni prvi iz naše fare, ki mu je vojaška oblast poslala pošto, „da mora ljub'co zapustiti in k vojakom služiti“. No sedaj je pa spet doma in si lahko zapoje dalje:

Devet mes'cev je minulo
in havptman mi je djav,
fantič moj, oj fantič mlad,
do zdaj si biv en fejš soldat,
do zdaj si sukal sabljico,
zdaj boš pa ljubico.

Če ravno že malo pozno, naj opišem še naše cerkveno žegnanje, ki se je vršilo dne 22. junija. Kar se tiče cerkvenih obredov, je stvar bolj slabo izpadla. Lepo pranganje, na katerega smo se že vsi veselili, je moralo zaradi močnega dežja izostati. Vršilo se je vse samo v cerkvi. Le redkokdaj nam Bog s slabim vremenom prepreči to slavlje, zato upamo, da bo drugo leto spet bolje. V nedeljo in ponedeljek zvečer se je po naših gostilnah nabralo mnogo veselih gostov, ki so se ob zvokih muzike in petja veselili dolgo v noč. Še v torek so nekateri žalovali po dobrih „pratah“. Zakaj bi ne, saj bodo morali čakati nanje spet leto dni. No in v sredo so pa gostilničarji ves dan šteli denar. Koliko so našli, to še ne vemo. Če bomo od njih kaj zvedeli, vam bomo pa pozneje povedali.

BAJTIŠE

(„Strahovi“)

Nedavno je okoli 11. ure ponoči, ko se bliža „ura strahov“, na enem grobu pokopališča zasvetila luč. Nekateri prebivalci bližnje hiše so se predramili in začudeno gledali, kaj bi to bilo. V svitu se je pojavila glava in potem — strah in groza — se je sukalo nekaj belega, morda bela žena smrt. Več temnih postav se je sklanjalo in gibalo okoli nje. Opazovalcem je bilo tesno pri srcu. Ali so tu strahovi, ali mrtvi vstajajo? — Kaj je bilo? Na Bajtišah je nekaj letoviščarjev, ki se zanimajo za žuželke, metulje in hrošče. Ponoči so tam prižgali luč in obesili razprostrt prt. Svetloba privabi žuželke, da sedejo na prt in tam jih ljubitelji lahko ujamejo. Dosti smeja je bilo naslednji dan, ko se je zvedelo, kdo so bili ti „strahovi“. Menimo pa, da pokopališče ni ravno primeren kraj za nočni lov metuljev.

GOSLNA VES

Najstarejša oseba v naši fari, ki šteje nad 3000 duš, so pd. Pavševa mati: Marija Wendenik v Goselni vesi. 1. avgusta so izpolnili že 95 let svojega zemeljskega bivanja. Že danes jim čestitamo: Bog živi!

REBERCA

Na Rebrci sta v nedeljo 20. julija stopila na skupno življenjsko pot ženin Martin Hobel, doma iz Dul v Žitari vesi, ter nevesta Anica Hajnžič, hčerka g. organista Mirka Hajnžiča. Poročil ju je nevestin sorodnik preč. g. Franc Jančar iz Slovenjega Plajberka. Med poročno mašo je lepo prepeval rebrški pevski zbor, saj je nevesta bila cerkvena pevka.

Mlademu paru želimo obilo sreče.

PODJUNA

(ali od Pliberka do Drave)

Minulo nedeljo so imeli pri Božjem grobu slovesno blagoslovitev novih zvonov. Poročilo o slovesnosti bomo prinesli prihodnjič. Pričujoči dopis je bil sicer namenjen za prejšnjo številko kot priprava za slovesnost, pa je zaradi tehničnih zaprek moral izostati. Ker pa vsebuje zanimive zgodovinske podatke, ga zato objavljamo danes.

Če se povzpneš na Vogrsko goro v spodnji Podjuni, se ti odpre lep razgled po tem kosu koroškega raja, po katerem so posejane ljubke cerkvice. Zgoraj pri Klopinski jezeru je šilasti Šentjur, malo bliže je Sveta Hema, še bliže Sv. Katarina, onstran Drave pa Lisna in končno Humec z božjegrbskim svetiščem. Gotovo je vsakomur njegov domači okoliš najbolj pri srcu, zato ni nič čudnega, če je nam Božji grob najljubši.

V sejni dvorani blaške občine visi Valva-zorjeva slika Nonče vesi in Humca. Tam je tudi upodobljena humska cerkev še z enim zvonikom. Pred nekako 200 leti pa so naši predniki zgradili današnjo hišo božjo. Okoličani bi bili radi imeli na tem gričku farno cerkev. Zelo pri srcu je bila menda ta zadeva tudi grofu iz Lipice (Lipitzbach). Gotovo je tudi on nudil znatno pomoč pri zidavi, pa tudi v denarju. Skupno so baje zbrali okrog 40.000 goldinarjev za cerkev, za župnišče (sedaj je v njem šola) pa menda 4.000 gld. še posebej. Ustno izročilo pravi, da so doli od Gradšnika vozili kamenje (tuft). Torej čez en hrib na drugega.

Dvesto let pravzaprav ni tako dolga doba. Piscu teh vrstic je še lastni oče pripo-

RADIO-ELEKTRO TRGOVINA

Hans Kceutz

JE PRI NAS POZNANA POVSDI!

vedoval, da je poznal nekega Miklavčevega deda, ki mu je pravil, da je njegov ded kot mlad fant še hodil delat tlako, ko so zidali cerkev. Spomnil se je še tudi na pripovedovanje o velikem in težkem obroču, ki so ga bili pripeljali iz Lipice. Morali so od vidrinske strani presekati široko pot in treba je bilo dolgo vrsto parov volov, da so ga potegnili do stavbišča, kjer so ga potem vzdicali v kupolo. Na njem stoji sedaj mali stolp, ki dela cerkev še lepšo. Tudi zvon so pripeljali z dolgo vrsto volov, toda ne okoli hriba, kjer vozijo zdaj, ampak po stari, strmi poti. Občudovati moramo vztrajnost naših prednikov, ki se niso ustrašili ne truda in ne stroškov. In še enega ne smemo pustiti v nemar! To je pomen, ki so ga naši predniki dali temu svetišču. Prvo mesto in čast so namenili Jezusu, ki leži v grobu. Drugi dve častni mesti so pa dodelili dvema zastopnikoma kmečkega stanu, sv. Izidorju in dekli sv. Norburgi. Kazno je, da so imeli namen postaviti sredi rodovitnega polja pravo kmečko cerkev. In to se jim je tudi posrečilo. V tej cerkvi, ki je ležala sredi skrbno obdelanih njiv, so se zbirali ljudje tudi vsak petek od velike noči pa do sv. Mihaela, ko se je brala posebna maša za žitna polja. Ta navada je še danes v veljavi, vendar si danes le malokdo vzame čas, da bi šel prosit Boga za blagoslov nad svojim delom. Starejši ljudje se še spominjajo na ubrano, blagolglasno zvonenje, ki je takrat donelo od te cerkve. Prva svetovna vojna je pobrala zvonove. Ljudje so se zelo težko ločili od njih. Rajni Mežnarjev oče so jokali za njimi, pa drugi tudi. Leta 1928 smo potegnili novi veliki zvon v stolp, a nekdanjega blagolglasja ni bilo več. Z malim, ki je bil povrh tega še počasen, se nista ujemale.

Zadni čas pa so postali glasovi, da si kupimo nove zvonove, vedno bolj glasni in pogosti. Bolj boječe smo sicer majali z glavami. A prvi se je okorajžil Jopov oče, potem pa so poprijeli še drugi. In rekel bi, da se je skoraj zgodil čudež, kajti lepo vso to so zbrali, tako da so mogli naročiti zvonove, ki so tudi že prišli in so bili minulo nedeljo slovesno blagoslovljeni.

Pa ta zadeva ima tudi svojo senčno stran, kajti precej šilingov še manjka, da bodo vsi trije plačani in kriti tudi ostali stroški. Treba bo požrtvovalnim možem, ki so to lepo nalogo prevzeli, priskočiti na pomoč. Če so pred 200 leti naši predniki zmogli zgraditi cerkev, bomo pa mi, njihovi nasledniki, tudi premogli tiste šilinge, ki so potrebni za plačilo zvonov.

(Še več domačih novic na strani 4)

Kdor

išče kvaliteto

gre k

Textil - Janesch

KLAGENFURT
VOLKERMARKEPLATZ 1

TEPPICHE - Vorhänge - PRAUSE

KLAGENFURT
am Fleischmarkt

SV. LUCIJA V DOBU

Kot vsako leto, hočemo tudi letos počastiti sv. Lovrenca, ki je drugi patron in zavetnik vernikov podružnice sv. Lucije. Ta dan je pri Sv. Luciji več sv. maš in lepa priložnost za prejem sv. zakramentov. Kar slovesnost tega dne tem bolj poveča, je blagoslovitev novega zvona in popravljena večjega zvona. Ta zvon je šel v vojsko in se vrnil kot invalid. Treba je bilo operacije, ki jo je izvršila zvonarna Jožef Pfunder, na Dunaju, in vtila tudi novi zvon, kar upamo v tem večjo božjo čast in v naše tem večje veselje. Oba zvonova že čakata, da nastopita svojo službo. Dne 10. avgusta, na dan sv. Lovrenca, naj bo dan, ko verniki in častilci sv. Lucije in sv. Lovrenca darujejo svoj dar hvalečnosti in zupanja svojim priprošnjikom. Gotovo ima vsakdo svoje želje. Zato prihitimo, da osebno doživimo to nadsvetno veselje in sa-

MOTOR, TVOJ POMOČNIK IN PRIJATELJ

Motorizacija zavzema vedno širši obseg. Avtomobilska industrija meče na trg vedno bolj izpolnjene izdelke in po vedno ugodnejših cenah.

Motor prevaža ljudi in tovore, bodisi na dveh ali štirih kolesih. Motor pa postaja vedno dragocnejši kmetov pomočnik pri delu na polju in v gozdu. Izbira dobrega, trpežnega in primernege vozila je resna stvar. Zato smo obiskali nekaj naših starih poslovnih prijateljev, firm, ki RAZSTAVLJAJO NA LETOŠNJEM VELESEJMU ali pa oglašajo v našem listu in si ogledali njihova vozila.

FIAT - vozilo za vsako delo

lahko vidite na velesejmu na prostem razstavišču Blok M. To je FIAT VLACILEC Z GOSENIČASTIM KOLESJEM (Model 25 CI). To vozilo je splošno uporabno in delovni pripomoček za kmetijsko in gozdno gospodarstvo ter za gradnje. Priključke izdeluje in dobavlja firma Karl Scharf,

mi obnovimo svoje prošnje prijateljem in priprošnjikom na onem svetu, kamor hrepeni naše srce. Slišali bomo tudi zvonove edinosti in ljubezni.

strojne tovarne v Langenburg (Württemberg). To vozilo je celo v Nemčiji brez konkurence in se zelo močno uveljavlja. Tisoče in tisoče jih že dela po Nemčiji. Na temelju dosedanjih izkušenj je bilo moč vse priprave do najvišje mere izpopolniti.

FIAT-vlačilec opravlja naslednja dela: nakladanje raznega materiala, posebno v peščenih jamah; izkopavanje in zasipavanje jarkov; zasipavanje dreznih kanalov; oranje in izkopavanje cest ter zboklin na valovitih tleh, oranje in odstranjevanje starih cestišč, posipavanje z gramozom in peskom, nadelavanje voznihi poti in stez za pešce in kolesarje in zasipavanje kanalov in druga zemeljska dela.

Zaradi vsestranske uporabnosti se to vozilo splača ter izvrstno služi tudi v malih in srednjih obratih, ker je ta stroj lahek, zelo okreten in ga je moč naglo premikati iz kraja v kraj. Prav zato jih uporabljajo, kadar večji stroji odpovedo, kajti lahko jih je in hitro spraviti na kraj potrebe. V enem dnevu (8 urah dela) opravi FIAT VLACILEC MODEL 25 CI toliko dela kot 15 do 20 delavcev z ročnim delom.

Za težja dela pa so na razpolago vlačilci od 27 do 70 PS. Njih lastna teža gre od 3,5 ton do 11,5 ton in so takoj na razpolago. — Model OM 45 PS tehta skupno 6.250 kg in je opremljen s hidravlično nakladalno lopato, ščitom za poravnavanje zemlje ter oralom. Hidravliko dobavlja firma Meiller iz Münchena. Ta je primeren za večje obrate.

VLACILCI FIAT SO PROIZVODI, ki so nastali iz dolgoletne izkušnje ene izmed največjih industrij v Evropi ter so se uveljavili po vsem svetu. Poleg moderne konstrukcije jih odlikuje še velika varčnost z gorivom. Zaradi velikanske serijske produkcije je njih cena sorazmerno ugodna. Izključno zastopstvo za Koroško ima stara in dobro znana domača firma AUTOHAUS IG. WEDAM & CO. v Beljaku ter njen utrjeni dobri sloves tudi jamči za dobro blago.

LLOYD so vozovi male kategorije

a kljub temu je eden izmed njih dobil ime Goliat, ali Goljat. To je orjak, ki ga poznamo iz zgodbe svetega pisma.

Na prvi pogled izgleda to ime čudno, toda kdor se je že vozil z LLOYD-om, ve, da tu mali vozovi res naredijo velike reči. Predaleč bi nas vodilo, ako bi razkladali podrobno prednosti teh vozil. Najdete jih lepo razstavljen na posebnem prostoru firme KRAINER na St. Ruprechter Strasse, poleg glavnega vhoda na velesejem. Prav gotovo vas bo pot zanesla tja in ne pozabite izkoristiti te prilike ter si ogledati tudi razstavo firme KRAINER, kjer dobite tudi strokovne nasvete.

FORD TAUNUS M 12

je proizvod znanega industrijskega podjetja ki kaže napredek avtomobilske tehnike. Ko so pred petimi leti FORDOVE tovarne v Kölnu ob Renu prišle na trg s tem novim vozom, ni nihče verjel, da se bo tako kmalu in tako dobro uveljavil. Kar 250.000 TAUNUSOV v 80 deželah zemeljske oble priča o tem, da v senci stolpov kölnske stolnice, v Kelmsrajnu, kamor so naši predniki tako radi romali, delajo iznajdljivi tehniki in spretni delavci.

Glavne odlike novega, izboljšanega TAUNUSA: Polnosinchronizirana prestava s tremi brzinami se

posebno dobro izkaže na gorskih cestah z ostrimi ovinki, kjer je moč izvršiti prestavo v prvo brzino brez tistega znanega neprijetnega hreščanja, ki sega človeku do kosti. Zelo dobro se izkaže tudi po mestih, kjer je zaradi prometa treba pogosto in nenadoma menjati brzine.

Na avtocestah TAUNUS zlahka doseže 110 km na uro, kar je kaj čedna in primerna brzina. Pri vsem tem pa je TAUNUS zelo skromen. V srednjih brzinah se zadovolji z 8 do 9 litri bencina na 100 km, kar je za njegov motor s 38 PS res malo. Kljub temu pa ta motor svoje prave vrline pokaže šele na gorskih cestah.

Notranjščina Taunusa je kljub njegovim zunanjim malim dimenzijam zelo velika in udobna, zato mu pravijo, da je na zunaj majhen, a na znotraj velik. Oglejte si ga pri firmi KAPOSI v Celovcu.

*Zdravi in zadovoljni
z mlekom
in mlečnimi izdelki*

Obiščite MLEČNI PAVILJON na Koroškem velesejmu

Besuchen Sie unsere Ausstellungsräume

Klagenfurt, Priesterhausgasse 6
Telefon 2485

und unsere Werkstätte und Servicestation

Klagenfurt, Villacher Straße 181
Telefon 2660

Jederzeit unverbindliche Probefahrt

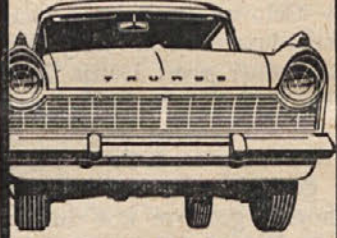
Trampitsch & Co.

Der neue
TAUNUS
17 M de Luxe

60 PS

Stark, schnell
und elegant.
2-türig, 4-türig
oder Kombi.
Auf Wunsch: Overdrive,
automatische Kupplung.

S 52.800.-

Ford

Bereit zur Probefahrt:
**Autohaus
Kaposi & Co.**
Klagenfurt, Herrng. 10
Tel. 4424

GROSSHANDEL FÜR KÄRNTEN UND OSTTIROL AUTO-WEDAM-VILLACH

liefert prompt oder kurzfristig

PKW: STEYR-PUCH (Mod. Fiat) 500, STEYR-FIAT 600 Lim. und mit Faltdach, 600 Multipla 5- und 6-sitz. (Kombi), 1100 MB als PKW oder Kombi, 1100 RB und RF (Familiare), 1200 Granluce, 1400 B, 1400 B Diesel, 2000 Standard, 2000 Luxus und Granluce (5 Gänge, Flüssigkeitskupplung, Radio, Weißwandreifen), 2300 Sport.

LKW: 1100 T Großraum 1 to. — 1,5 bis 6 to Diesel und mit Allradantrieb, Spezialfahrzeuge und Omnibusse.

FIAT RAUPENSCHLEPPER von 27 bis 70 PS Diesel, 2,5 bis 11 to mit Zusatzgeräten für Bau-, Forst- und Landwirtschaft (Bodenaufreißer, Verlaeschaukel, Planierschild, Tiefgrabelöffel für Kanal- und Wasserleitungsaushub, Seilwinde etc.)

zu besichtigen auf der

KÄRNTNER HOLZMESSE in Klagenfurt vom 7. bis 17. August 1958, Gelände Block M
EINTAUSCHFAHRZEUGE aller Art, überprüft und havariert, zu sehr niedrigen Preisen und günstigen Bedingungen.

dobavlja takoj ali v kratkih rokih:

Osebnе avtomobile: STEYR-PUCH (Mod. Fiat) 500

STEYR-FIAT limuzina z zgibljivo streho, 600 Multipla 5- in 6-sedežna (Kombi), 1100 MB kot osebni voz ali Kombi, 1100 RB in RF (Familiare), 1200 Granluce, 1400 B, 1400 B Diesel, 2000 Standard, 2000 Luxus in Granluce (5 predstav, sklopka v olju, radio, gume z belim robom), 2300 Sport.

Tovorne avtomobile:

1100 T z velikim nakladalnim prostorom, 1 to. — 1,5- do 6-tonski Diesel in s pogonom na vsa kolesa; specialna vozila in avtobuse.

FIAT: VLACILEC Z GOSENIČNIM KOLESJEM od 27 do 70 PS, 2,5 do 11 ton s priključki za gradnjo, poljedelstvo in gozdarstvo (oralo, nakladalna lopata, ščit za poravnavanje tal, globinski zajemač za kopanje kanalov in jarkov za vodovode, vitel z jekleno vrvjo itd.)

si lahko ogledate na

Koroškem lesnem velesejmu v Celovcu od 7. do 17. 8., odprto razstavišče Blok M
VOZILA VSEH VRST ZA ZAMENJAVO, popravljena ali poškodovana, po zelo nizkih cenah in ugodnih pogojih.

FIAT

K Mariji v Lurd

„Povej vernikom, naj prihajajo sem v procesijah.“ (Marija Bernardki 1858)

Pred enim stoletjem je doživela mala pastirica v zakotnem francoskem naselju Lurdu prikazovanja Marijina. Od tistih dob do danes je svet doživel najburnejšo dobo svoje zgodovine. Tudi naš mali slovenski narod je moral mnogo hudega pretrpeti, morda je bila njegova usoda bridkejša kot marsikakega drugega ljudstva. V tem stoletju pa je iz vasice v pirenejskem pobočju nastala svetovno znana božja pot in ob njej in Fatimi se pripravljajo človečanstvo z mogočnimi romanji na odločitev novega stoletja.

Nameni romanja

V uvodu v stoletnico je sv. oče sam priporočal romarjem v molitev, da bi se zapeljani vrnili in grešniki spreobrili, da bi verniki napredovali, da bi se med narode sveta spet vrnila mir in sloga, da bi Cerkev in narodi uživali svobodo po vsem svetu. Tem namenom vesoljne Cerkve so romarji pridružili še zadeve svojih škofij in župnij. Vodstvo našega romanja pa je še naglasilo, da imajo posebno Slovenci tudi kot narod vzrok in povod, da se poklonijo svoji vzvišeni Materi in priporočijo svojo bodočnost njeni priprošnji.

Organizacija

Tržaški duhovniki so skupno z redom pavlincev v Milanu nosili breme organizacije. Tako je bilo romanje nadvse moderno: udobni vozovi posebnega romarskega vlaka, prehrana bodisi mrzla v vlaku ali v lurskih hotelih, prenočišča v hotelskih sobah oziroma nočevanje v vlaku. V kupejih petnajstih vagonov so bili nameščeni zvočniki, ki so povezovali vse romarje (tisoč) z molitvijo in petjem v eno samo veliko družino.

Od kod so bili romarji

Tisoč zamejskih Slovencev je pohitelo v Lurd. Od Trsta do Celovca so bile zastopane vse župnije. Naše župnije od ziliških Blač pa preko Roža in Obdravja, od Djekš do Železne Kaple in do skrajnih župnij pliberške okolice so poslale vernike v Lurd, da se poklonijo nebeški Gospe. Z njimi je potovalo kar 17 naših duhovnikov s preč. g. dekanom Koširjem, msgr. dr. J. Hornböckom in dr. Jankom Polancem načelu.

Priprave za romanje

Posebej je bila romarjem izrečena beseda: To je najbrže tvoje prvo in zadnje romanje v Lurd. Zato se za pot na sveti kraj

Marijinih prikazovanj pripravi tudi notranje, duhovno.

V četrtek 24. julija je popoldanski tržaški brzec od Celovca do Podkloštra zbral 178 koroških romarjev. V Tržiču se jim je pridružilo še 580 tržaških in 242 goriških romarjev. Tako nas je že bilo tisoč. V Lurdu pa so se sklenili z nami še Slovenci iz Severne in Južne Amerike in zapadnoevropskih dežel.

Na poti v Lurd

Spretno je bila izbrana romarska smer, ki je vodila preko Verone in Milana v Genovo, ob „sinji obali“ Riviere preko Marseilles-a in Toulusa v Tarbes in Lurd. Radovedno so zrlili Italijani na napise na vago-

Koroški romarji pred Marijino baziliko v Lurdu

(Foto Zaletel)

nih „Romanje v Lurd“, z živim zanimanjem so poslušali slovenske romarske pesmi Francozi v vzhodnem in južnem delu dežele, koder nas je vodila pot. Zdelo se je, kot bi se divil Lurd prav častnemu številu slovenskih romarjev.

V Lurdu

Že v soboto so se romarji poklonili pred votlino lurski Materi, njej je veljal njihov prvi pozdrav. Njihovo prošnjo Mariji pa je tolmačil sam slovenski vladika dr. Gregorij Rožman. V nedeljo se je razvila ro-

marska procesija k škofovi maši pred votlino. Med sv. daritvijo so pristopili romarji k sv. obhajilu. Med in po maši se je močno in ubrano glasila slovenska nabožna pesem. Popoldne iste nedelje je izpolnil še križev pot romarjev na Kalvarijo pod vodstvom prevz. knezoškofa in duhovščine. Popoldne in zvečer so se slovenski romarji udeležili mednarodnih romarskih slovesnosti. Poleg drugih evropskih jezikov se je glasila pred zvočnikom tudi naša lepa materina beseda v molitvi, petju. Desettisoči romarjev različnih narodnosti so radovedno poslušali ubrano blaglasje slovenske besede in z rastočim spoštovanjem zrlili na skupino, ki je prišla v Lurd iz pokrajin ob robu železne zaves. Slovenija je bila tokrat dostojno zastopana pred Marijo v Lurdu. V ponedeljek so se slovenski romarji podali v sprejeto v veličastno baziliko sv.

nem govoru orisal zgodovino našega naroda, ki slej ko prej hoče nositi častni naslov Marijinega ljudstva. Še enkrat je po daritvi zadonela romarska pesem Mariji v slovo — tisočero solz je zablestelo. Vmes je bilo slišati pritenjen jok in bridke vzdih. Slovenci so se poslovili od svoje Kraljice.

Povratek v domovino

Spet je sprejel posebni vlak svoje romarje in jih v brzem tempu vodil skozi gas-konjske nižine in provensalsko gričevje proti Grenoblu. Šele v Turinu v Italiji se je prvič ustavil. Tu so v prekrasni baziliki Marije Pomočnice slovenski romarji zaključili svoj romarski program.

Vtisi iz Lurda pa žive v nas naprej: Votlina in v njej Marija, trojna bazilika, desettisoči romarjev, tisoči hromih in onemoglih na vozičkih na poti k Tolažnici žalostnih, mehko pritrkavanje lurskih zvonov in veličastni odpev lurske himne.

Zvonovi zvonijo, premilo pojo, častijo prebleženo lursko Gospo: Ave, ave, ave Marija.

Po širnem svetu

ZA DUHOVNIKA JE BIL POSVEČEN MARTIN BORMANN, sin nekdanjega Hitlerjevega glavnega pomočnika, ki je ob koncu vojne izginil brez sledu. Njegova žena in otroci so našli zatočišče na Južnem Tirolskem pri dobrobrčnih kmetih. Martin Bormann je po dovršeni srednji šoli vstopil v neki misijonski red in bo odšel misijonarit v Belgijski Kongo. Na njegovi primiciji v Innsbrucku se je zbralo 3000 ljudi. Časopisje, ki ne more pozabiti nekdanjih „lepih“ časov, je celo novico o tej novi maši prineslo z mastnimi črkami. Je menda to edina nova maša, o kateri so poročali.

Autohaus HOPF

S SEDEZEM V WAIMANNSDORFER STRASSE je s solidnim delom znala pridobiti lep krog odjemalcev. Predvsem pa g. Hopf zna izbrati prave tipe avtomobilov za svoje odjemalce.

Izdelki češke avtomobilske tovarne ŠKODA ne potrebujejo nobene posebne reklame, saj je to ime že dolga desetletja dobro znano po vsej Srednji Evropi, pa tudi drugod. V zadnjih letih se pojavlja vedno več teh trpežnih vozov na naših cestah. — Tudi SIMCA je voz, ki ima svoje nesporne odlike.

Tiskarna

klišarna

papirnica

R. Ritter

Clovec-Klagenfurt

Burggasse 8, telefon 21-08

LLOYD Golliath

ZASTOPSTVO

Andreas

Krainer

ANKERSHOFERSTRASSE 57

tel. 4471

Skladišče nadomestnih delov
Postrežbna služba strankam

Prosimo, obiščite našo posebno razstavo izven velesejskega prostora v ST. RUPRECHTERSTRASSE pri glavnem vhodu na velesejem.

Našim gospodinjam

Monika vzgaja svoje starše

Monika je rojena. Pokojno leži v malem košku veliki čudež ljubezni. Atej in mamica jo ljubeče opazujeta in sta zraven zamišljena. „Dobro jo hočem vzgojiti,“ pravi atej in sklepa, da pri punčki ne bo trpel nereda in jeze. K tema dvema napakama je namreč sam zelo nagnjen. „Jaz je ne bom razvajala,“ se zareče mamica, ki je bila sama razvajena, rada trmasta in površna. — Starša sta se sama sebi zdela zelo popolna v svojem znanju o vzgoji. Niti zavedala se nista, da sama tudi še nista dokončno vzgojena.

To nalogo je prevzela mala Monika.

Najprej se je spravila nad mamo. Brez

usmiljenja jo zbudila v ranem jutru točno kot ura budilka. Rada bi še spala, kot preje, a deklica ni odnehala.

Potem je Monika dognala, da oče nobene reči za seboj ne pospravi, ampak jih pusti ležati, kjer je. Tako je skrila denarnico, glavnik, ključke ali kladivo na najbolj nemogoč prostor.

Ko je bila večja, je povpraševala: „Mama, ali odtrganih gumbov ni treba spet pritišiti?“

In atej je rekla: „Ali gre res vse hitreje in bolje od rok, če se zraven pridusiš?“

Monikina odkritosrčnost in prostodušnost sta sličili velikemu, čistemu ogledalu, ki je vse dogodke nepopačeno pokazalo in

rožnega venca. Tam je prevz. škof dr. Rožman daroval slovesno sv. mašo, vmes pa je zbor cerkvenih pevcev pod vodstvom preč. g. Miheliča pel nabožne pesmi. Vse bolj prisrčni so postali odnosi slovenskih rojakov iz različnih držav do prelepega svetišča in njegove Kraljice. Tisoč in sto src je vztrepetalo ob misli, da bo v terek popoldne treba jemati od Matere slovo.

Pri oltarju sv. Bernardke je bila naslednji dan poslovilna sv. maša z obhajilom, vmes pa je govoril v vznešenih besedah č. g. Stanko Janežič v pesniško navdahnje-

se je pri vsakem dihu zameglilo. Če sta se atej in mamica sporekla, kar pri atekovi jezi in maminji trmi ni bilo težko, je bila Monika žalostna tako dolgo, da sta se starša spet sprijaznila.

Pogosteje, kot bi si želela, sta se oče in mati morala pogledati v ogledalo hčerkinih oči. Končno sta se navadila ravnati vedno tako, kakor so zahtevala vzgojna načela. In ogledalo hčerkinih oči je bilo jasno.

Konjski repček

je pričeska, katera prav ljubko pristojna deklicam in dekletom tja do dvanajstega leta. Zelo se je uveljavila zaradi svoje preprostosti in praktičnosti. Toda znanstveniki, ki vsako stvar kritično raziskujejo, so ugotovili, da „konjski rep“ ni idealna ženska frizura. Ženske iz rodu Eskimov so „konjski rep“ nosile že okoli l. 1900; prav tem ženam so zelo izpadali lasje in tudi manj novih je zrastle.

Naše punčke, ki nosijo „konjsko frizuro“ imajo krog in krog glave venec kratkih las in lasje za tem vencem ne rastejo prav in zelo izpadajo, ker so preveč tesno počesani in zadaj skupaj speti. Edina pomoč je torej druga pričeska. Matere, ki vseeno češjejo punčke v „konjski rep“, naj pa vsaj na to pazijo, da lasje zadaj ne bodo pretesno speti in da ponoči gumijasto vez odstranijo.

Likerji — žganje — sadni sok
domača in inozemska vina

„ADRIA“-pijače

R. in K. Barišič

ŽRELEC — Ebental bei Klagenfurt
CELOVEC, Fabrikasse 1

VW-Transporter

za vsako stroko,
za vsak namen

GROSSHÄNDLER FÜR KÄRNTEN UND OSTTIROL

Heinz Knoch

Klagenfurt, Villacherstrasse Nr. 213

Politični teden

Po svetu . . .

Politično manevriranje na Srednjem vzhodu

je v zadnjem tednu bilo sicer precej živahno, vendar prihaja vedno bolj na tirnice tradicionalne diplomacije, kar je dober znak za ohranitev miru.

Amerškemu posredovalcu Murphyju, podtajniku v washingtonskem zunanjem ministrstvu, je uspelo, da je z potrpežljivim prigovarjanjem le pripravil libanonske politike do tega, da so pozabili svoje prepire in se zedinili na skupnega kandidata, ki je nadomestil dosedanjega zelo neprijetnega državnega predsednika Chamouna. Libanonski parlament je izvolil za novega predsednika generala Shehaba, poveljnika libanonske vojske.

Novi predsednik se doslej ni vtikal v politiko in je prav zaradi tega užival splošno priljubljenost. Čeprav so se volitve vršile v senci ameriških bajonetov, ali pravilneje atomskih bomb, je nesporno, da so bile povsem svobodne in brez pritiska.

S tem se je položaj ameriških čet v Libanonu zelo popravil, pa tudi stališče Združenih držav v mednarodnem svetu se je zboljšalo.

Murphy potuje in miri

Dočim se na libanonskih obalah še vedno izkrcujejo novi oddelki ameriških vojakov, pa že teko posvetovanja med Londonom, Washingtonom, Rimom in Bonnom o tem, kako bi ameriške čete iz Libanona in angleške čete iz Jordanije umaknili na način, ki ne bi prizadel obema vele-silama izgube prestiža.

Jasno postaja, da je bilo ameriško izkrcanje v Libanonu nekoliko prenapetost in pretirana poteza, ki je dala Sovjetski zvezi samo priložnost, da je Združene države in veliko Britanijo obdolžila imperializma. V škripce so zašli posebno Angleži, kajti Izrael jim je prepovedal prelet svojega teritorija z vojaškimi letali. Za tem korakom stoji Sovjetska zveza. Vsekakor pa postaja nujna ureditev tega vprašanja. Murphy zato pridno obiskuje arabske vlade. Po uspehi misiji v Libanonu, se je podal v Bagdad, prestolnico Iraka. Revolucionarna vlada ga je sila prijazno sprejela. V zadnjih dneh je iraški radio postal precej zmeren v svojih izjavah na račun zapadnih sil.

Po drugi strani se pa revolucionarni vladi nikamor ne mudi pri poglobljanju stikov z Nasserjevo arabsko republiko (Egipt — Sirija).

Po pijanem zmagoslavju — iztreznjenje

Nova ustava predvideva sicer ozko sodelovanje z „ostalimi arabskimi državami“ vendar na temelju enakopravnosti in državne suverenosti, ki je zavarovana s konkretnimi določbami, dočim se deklaracije o arabski edinosti omejujejo na splošne fraze, ki lepo done, a malo povedo.

Po zmagoslavju je namreč sedaj v Iraku nastopilo iztreznjenje. Uporniki so začeli realno misliti. Petrolejsko bogastvo donaja Iraku lepe denarce in zato je že sedaj

Prva je to storila Zapadna Nemčija, ki se je bala, da jo ne bi prehitela komunistična Vzhodna Nemčija. Njej je sledila Avstrija in končno tudi Grčija. Slednja je to storila, da podraži Angleže in jim pokaže, kako je propadla slava in moč britanskega leva na Srednjem vzhodu.

Sicer pa izgleda, da se tudi v Londonu in Washingtonu bavijo z mislijo, da „obrbejo konico noža“, to je, da tudi oni priznajo novo vlado v Bagdadu. Sleherno nasprotovanje zapada bi jo pač še bolj porinilo v sovjetsko naročje. Se razume, da je tudi Moskva v nekaj urah priznala novi režim v Bagdadu in poslala svojega diplomatskega predstavnika v nekdanjo prestolnico kalifov, naslednikov preroka Mohameda.

. . . in pri nas v Avstriji

Po velikih skrbih, so prišle male

za zvezno vlado po povratku kancerja ing. Raaba, podkancerja dr. Pittermanna in zunanjega ministra ing. Figla iz Moskve.

Na zunanjepolitičnem področju je bilo treba razpršiti nezaupanje, ki je zavladalo v zapadnih prestolnicah zaradi povečanja prijateljstva med Dunajem in Moskvo. Tako zvezni kancler kakor tudi podkancler sta v javnih govorih in časopisnih intervjujih potegnili točne meje, do kod to prijateljstvo sega.

Kot ponavadi, je tudi moskovsko potovanje zbudilo razne odineve v notranjosti dežele. Obe stranki nista zanemarili ugodne priložnosti in poskušali ena drugi proglasiti za „rusofilske“. Posebno socialisti so izkoriščali poudarjeno prijaznost Hruščeva do kancerja Raaba, ki ga je pokroviteljsko imenoval „malega kapitalista“. Izraz, ki je jako dvoumen.

Kancler Raab si je od Hruščeva to prijaznost pustil dopasti, da je le dosegel olajšanje glede dobav po državni pogodbi, pač pa doma socialistom ni ostal dolžan odgovora. Ugotovilo je popolnoma uradno, da so zunanji odnosi s tujimi državami bili vselej zadeva obeh strank.

Priprave za proračun

so v dunajskih ministrstvih že začeli. Začela se je tudi vsako leto ponavljajoča igra z milijardami šilingov. Pri tem se dogaja nekaj podobnega kot na naših sejnih, namreč da ministrstvo, ki zahteva denar, spočetka že stavi nekoliko višje zahteve, ker računa, da se bo finančni minister branil in kasneje le pristal na nekoliko nižjo vsoto. Finančni minister pa v pričakovanju teh zahtev postavlja nekoliko nižja predvidevanja dohodkov. V resnici pa kasneje davčni uradi iztisnejo iz žepov državljanov več denarja.

Olajšave v obmejnem prometu ter področna trgovina med Italijo in Avstrijo

Italijanska vlada je pred kratkim izdala „Belo knjigo“, ki vsebuje prikaz južnotirolskega vprašanja. V njej so tudi podatki o obmejnem prometu, ki povzroča toliko pomislekov na Koroškem. Poročilo pravi:

„Da bi olajšali obmejni promet, so sklenili leta 1951 poseben dogovor, ki je v ta promet vključil petnajst kilometrov širok pas vzdolž obeh strani meje. V tem pasu je 57 avstrijskih in 39 poadiških občin. Njihovi prebivalci imajo z navadno obmejno

Tudi letos je bilo tako, le pri izdatkih se je zmotil. Ti so se tako povečali, da bo primanjkljaj državnega obračuna za leto 1958 za dve milijardi večji, kot so predvidevali.

Če bi šlo po željah posameznih ministrstev, bi celotni državni izdatki znašali 49,3 milijarde šil., to je skoraj okroglih 50 milijard. Finančni minister Kamitz pa pravi, da v novem letu 1959 ni računati s povečanjem državnih dohodkov in se bo državni proračun moral držati v mejah okrog 40 milijard šilingov.

Vsekakor bodo pogajanja med strankami in med posameznimi ministrstvi na eni strani in finančnim ministrom na drugi, zelo težavna in dolgotrajna, kajti gre se pač za denar. Vendar se bodo na koncu le sporazumeli, kajti tisti, ki bi pravzaprav moral ta denar dati, pri pogajanjih ne bo zraven, namreč avstrijski davkoplačevalec. Temu bo pač naloženo težko breme, kot bodo na vrhu odločujoči sklenili.

Sicer pa se poslovno leto dobro razvija, kljub nekaterim skrb zbujajočim pojavom spomladi, ko je gospodarski zastoj v Ameriki prizadel zlasti avstrijsko izvozno industrijo in lesne cene, kajti gradbena podjetnost se je spomladi nekoliko počasneje razvijala. V mesecu juliju se je stanje zelo popravilo in število zaposlenih je doseglo 2,4 milijona oseb, kar je največji doslej doseženi rekord in prekaša tudi najbolj rožnata pričakovanja. V primeri z istim mesecem lanskega leta, se je število zaposlenih povečalo za 17.356 oseb. Posebno ugodno se je doslej razvijala tujsko prometna sezona in vsi avstrijski turistični kraji, z našo Koroško vred, so z letošnjim obiskom tujcev zadovoljni.

»Letalski alarm« v Celovcu

je povzročila vest, da namerava obrambno ministrstvo uporabiti del letališča v Annabichlu pri Celovcu za vojaške namene. Kdo je to vest prinesel, se sedaj točno ne ve. Izgleda, da je izšla iz letališke uprave, ki je od obrambnega ministrstva dobila obvestilo, da mora del objektov rezervirati za vojaške namene. Iz tega so v Celovcu sklepali na to, da bodo v Annabichlu kmalu čepela vojna letala. Mestni svet se je takoj sestal in sklenil odločno resolucijo proti militarizaciji letališča, ki leži preblizu mesta. Obrambno ministrstvo pa je na to odgovorilo, da ne namerava uporabiti celovskega letališča za vojaške namene, kajti ima itak dovolj drugih letališč, (a nima dovolj letal).

Nenadni preplah okrog letališča, ki ga šele gradijo, da bo ustrezalo modernemu prometu, ima precej strankarsko ozadje. Mestni svet v Celovcu obvlada socialistična večina, obrambno ministrstvo pa je v rokah OeVP-jevskega ministra F. Grafa. Zankrat je formalna izjava obrambnega ministrstva, da vojnih letal ne bo v Celovec pomirila duhove, ki jih zdaj v „pasjih dneh“ ni težko razburiti.

Predarlsko, ker se gospodarstvo teh področij dopolnjuje. Tudi tipični izdelki teh dežel so v določenih količinah oproščeni plačila vseh običajnih carinskih in drugih dajatev.

Sezname blaga in njegove količine določa posebna komisija ob sodelovanju s trgovinskimi zbornicami prizadetih področij ter jih po potrebi spreminja in dopolnjuje.

Toda navzlic težavam in omejitvam se je omejni sporazum v celoti izkazal za koristen odgovorjajoč svojemu namenu, namreč, pospeševati in širiti trgovinske in gospodarske zveze med Tirolsko in Gornjim Poadižjem.

Z avstrijske strani tem trditvam nihče ni ugovarjal.

Völker Möbel

ki je urejena

Dr. Lojze Škerl - kanonik v Trstu

Za novega kanonika v kapitlu stolnice sv. Justa v Trstu je bil imenovan č. g. dr. Lojze Škerl, profesor moralne in tržaške bogoslovju. Kanonik dr. Škerl je tudi ugleden slovenski kulturni delavec ter stalni sodrudek resnih revij in lista „Katoliški glas“ v Gorici.

SLOVENC

doma in po svetu

Matura na slovenskih srednjih šolah v Trstu

Dne 23. julija so bile zaključene slovenske srednje šole v Trstu. Na klasični gimnaziji v Trstu in Gorici se je prijavilo za zrelostni izpit skupno 27 kandidatov. Izdelali so:

KLASIČNA GIMNAZIJA, TRST: Edvard Košuta, Hektor Jogan, Tatjana Godina, Evelina Umek. Nadaljnjih 15 kandidatov ima popravne izpite, 6 pa jih je bilo odklonjenih.

KLASIČNA GIMNAZIJA, GORICA: Bednarik Joško, Bregant Ivan, Budihna Anamarija. Štirje kandidati imajo popravne izpite, 2 pa sta padla.

Na REALNI GIMNAZIJI se je prijavilo v Trstu in Gorici k zrelostnemu izpitu skupno 13 kandidatov. Izdelali so: Marijan Gregorič, Peter Pavlica, Vladan Relić, Inko Starec. Šest kandidatov ima popravne izpite, 3 pa so odstopili.

Na TRGOVSKI AKADEMIJI v Trstu se je prijavilo za matura 40 kandidatov. Izdelali so: Marija Canciani, Edvard Filipič, Ondina Gabrovec, Ada Jamšek, Miranda Lavrenčič, Selma Micheluzzi, Marjetica Posega, Bruna Rossoni, Gracija Rebec, Silvana Stepančič, Dino Stopar, Danica Suban, Viviana Volk, Viktor Tance in Darij Zuppin.

Na UCITELJSKU se je prijavilo k zrelostnemu izpitu 27 kandidatov, od katerih so izdelali: Sancin Sergij, Cah Ana, Floridan Marija, Godina Adrijana, Slavec Ada, Uršič Tatjana, Bogatec Marta, Mezgec Lauretta, Černo Viljem, Ceschina Vanda, Radetti Marija in Tomasetig Ivan.

† Nace Brandstetter

V Buenos Airesu je 16. junija nenadoma umrl bivši višji računski inspektor Nace Brandstetter. Pokojnik je bil zelo navdušen pevec in je kot mladenič postal član zbora Glasbene matice pod vodstvom „očeta slovenskega zborovskega petja“ Mateja Hubada. Kasneje je bil eden izmed stebrov Pevskega društva Ljubljana. Sodeloval je tudi pri Akademskem pevskem zboru Franceta Marolta in je bil z njim na vseh večjih koncertnih turnejah v Jugoslaviji in inozemstvu. Z dirigentom Maroltom ga je vezalo tudi globoko osebno prijateljstvo.

Kot bivši gojenec dijaškega internata Marijanišče, je bil tudi kasneje ondi kakor doma in je bil dobrodošel gost v družbi pokojnega senatorja Franca Smodeja, dr. Slaviča, Izidorja Cankarja, Finžgarja in dr. Korošca. Ponavadi je dr. Korošec Božič preživel v Ljubljani in se udeležil polnočnice v marijaniški kapeli. Takrat je pokojni Brandstetter zanj izbral najlepše božične pesmi. Po vojni se je Brandstetter naselil v Argentini, kjer je umrl zaradi srčne kapi.

Prof. Rostohar - 80 letnik

Osemdeseti rojstni dan je obhajal v tistem družinskem krogu univ. prof. dr. Rostohar. Rodil se je v siromašni kmečki družini blizu Krškega na Kranjskem. Da se je pretolkel skozi gimnazijo, je zgodaj moral dati instrukcije svojim manj nadarjenim, a bolj denarnim sošolcem. Po maturi je šel na Dunaj, kjer je študiral naravoslovne vede na univerzi. V prvi vrsti ga je zanimala eksperimentalna psihologija, znanost, ki je bila takrat še v povojih. Proti koncu študija se je odpravil v Gradec, kjer je bil malo prej ustanovljen poseben oddelek za to vedo. Po dovršenih študijah je služboval nekaj let kot srednješolski profesor v Beljaku, kjer se je zasebno še naprej bavil s svojim priljubljenim predmetom. Ko mu je bila podeljena doktorska čast, pa je odšel v Prago. Tam si je pridobil prijateljstvo profesorja Massaryka (poznejšega čehoslovaškega državnega predsednika), ki mu je izposloval specializacijo v Lipskem. Po vrnitvi v Prago je učil na tamošnji univerzi. Po koncu prve svetovne vojne je bil imenovan za profesorja na univerzi v Brnu, kjer je z več presledki deloval do leta 1948, ko je bil upokojen. Vrnil se je v domovino leta 1950 in še vedno čili mož je prevzel profesorsko mesto na filozofski fakulteti ljubljanske univerze, ki ga je vodil do lani, ko se je umaknil v zatišje dokončnega pokoja. Spisal je skupno nad 130 znanstvenih razprav.

Nova maša v Ameriki

Za duhovnika je bil posvečen č. g. Franc Zagore, ki je bil vstopil še kot dijak v red „Kongregacije sv. križa“. Mašniško posvečenje mu je podal škof iz Fort Wayne, msgr. Leo A. Pursley. Novomašnik izhaja iz dobre slovenske krščanske družine, v kateri je bilo 11 otrok, Danes jih še 10 živi. Ena sestra je postala uršulinka, mlajši brat Thomas pa se tudi pripravlja na duhovniški poklic.

Völker Möbel

v industrijski dvorani (Industriehalle)

Völker Möbel

Obiščite našo

ondi življenjska ravan sorazmerno višja kot v drugih arabskih državah, tudi v Egiptu, ki je prenaseljen in nima petroleja.

Če so se sprva iraški uporniki obotavljali izvesti priključitev k Egiptu in Siriji zaradi svetovno političnega položaja (Angleži in Amerikanci bi lahko preko Jordanije navalili na Irak, poslužujoč se jordanskega kralja Husseina), sedaj prihajajo na površje tudi gospodarski razlogi. Pri tem zedinjenju bi Irak delil z Egiptom njegovo revščino, Egipt pa z Irakom njegovo bogastvo. Čeprav vlada v Iraku, posebno med mladino, navdušenje za Nasserjeve panarabske ideje, pa si malokdo želi njegove vlade.

Pa tudi Nasser sam čuti, da je mera njegovih predrznosti polna in je v zadnjih tednih bil zelo previden.

Med tem pa je vrsta evropskih držav kratkomalo priznala novo vlado v Iraku.

Völker Möbel

SW-posebno pohištveno razstavo,

izkaznico pravico prebivati na drugi strani meje od najmanj 34 ur do — kadar to narokuje potrebe in delo — največ treh mesecev in to brez kakršne koli posebne formalnosti. Razen tega prebivalci obeh obmejnih pasov lahko prinašajo z druge strani krajevne pridelke in izdelke za družinske potrebe, ne da bi morali za to plačevati carino, davščine ali razne pristojbine.

Za lažjo menjavo pridelkov in tipičnih izdelkov tega področja so leta 1949 sklenili poseben sporazum in vanj vključili z italijanske strani celotno deželo Trident-Gornje Poadižje, z avstrijske pa Tirolsko in

KOROŠKI**AVSTRIJSKI****OD 7. AVGUSTA —****VELESEJEM****LESNI SEJEM****17. AVGUSTA 1958**

80-letni smrekov gozd ob robu goloseka; ni negovan, a vendar dober, ker je v ugodni legi

Gozd in njegov pomen

Kot poročamo na prvi strani so se danes zopet na široko odprle duri Koroškega velesejma. Ta velesejem nosi upravičeno naslov „Avstrijski lesni velesejem“. Les spada med najvažnejše panoge avstrijskega gospodarstva. V povojnem času je zaradi živahne gradbene delavnosti les pridobil na splošno gospodarskem pomenu, prav posebno pa je moderna tehnika z novimi industrijskimi postopki odprla nove možnosti za porabo lesa, predvsem manjvrednega lesa, ki ne ustreza zahtevam gradbeništva.

Iz teh razlogov je pa tudi pridobila na pomenu nega gozda, saj je to temeljna gozdno — gospodarska panoga, ki nudi industriji to velevažno surovino. Koroška kmetijska zbornica je ta položaj spoznala in iz njega potegnila svoje zaključke. Nad polovico gozdne površine na Koroškem zavzemajo gozdovi, ki so v last malih in srednjih kmetov. Ob sodelovanju in podpori zveznega ministrstva za kmetijstvo in gozdarstvo ter zasebnih gozdnih posestnikov je tako na letošnjem velesejskem razstavišču zrastle pravcati „šolski gozd“, ki naj na nazoren način pokaže umno nego gozda.

Učenih razprav o gozdarstvu je bilo že spisano nešteto, v časopisju je najti mnogo zelo lepih in strokovno neoporečnih člankov o sodobnem gozdarstvu, toda marsikateri kmečki gospodar zaradi preobloženosti z delom ne utegne brati časopisov, po drugi strani pa ga učene razprave niso vedno dovolj prepričljive. Gozdna razstava „Povečanje prirastka v kmečkem gozdu“ obstoji praktično v tem: Na razstavno površino je presajenih 13 različnih vrst gozda, tako kot obstajajo v resnici. Tako so bila prenešana debla, ki so stara okrog sto let, pa tudi grmovje, mah, drugo talno rastlinje in dreves-

ne sadike, skratka vse kar raste v živem gozdu, in sicer v gozdu različnih kakovosti in vrednosti. Tako bodo prikazani dobro negovani in zanemarjeni gozdovi, da se bo vsak lahko na lastne oči prepričal o razliki. V prvi vrsti bo pa prikazano, kako je moč slab, zanemarjen gozd, ki prinaša malo donosa, spremeniti s primerno nego v dober gozd z velikim

40- do 60-letni
smrekov gozd
v Karavankah:
pregozden

prirastkom. Razstava je predvsem namenjena vprašanju pogozdovanja, izboljševanja in smotrnega izkoriščevanja gozdov. Razstavljen so tudi naprave za uničevanje gozdnih škodljivcev.

Poseben oddelek je namenjen in posvečen vrtnarstvu, kjer goje iglavce in vsa razstava sploh je opreparirana z naravnost vrtnarskim okusom. Pripravil jo je strokovnjak ing. Auer, ki ga je za ta namen firma LEITGEB v Šinči vasi radevolje dala na razpolago.

Kmetijska zbornica je poskrbela, da bo vsak dan več obhoda skozi razstavo pod vodstvom gozdnih strokovnjakov. Vsem gozdnim posestnikom, ki zaradi male površine svojega gozda ne morejo najemati dragih strokovnih moči, svetujemo, da izkoristijo to izredno priložnost in si razstavo „Povečanje gozdnega prirastka v kmečkem gozdu“ temeljito in pod strokovnim vodstvom ogledajo.

Svojega denarja so res vredni novi

ŠKODA 440

S. 33.850.—

ŠKODA 445

S. 36.700.—

SIMCA

S. 42.900.—

*Autohaus**Hopf*

KLAGENFURT

WEIDMANNSDORFERSTRASSE 55

RABLJENE vozove vseh tipov in cen, motorna kolesa, UGODNE možnosti za zamenjavo

ŠIVALNI STROJI
PLETILNI STROJI**Grundner**KLAGENFURT, WIENERGASSE 10
nächst der Stadtpfarrkirche!Obiščite nas na koroškem velesejmu
v hali št. 5Čudo brzine in vendar je moč tako lahko
plesti na**PASSAP-Automatic**

ročnem pletilnem aparatu.

Pletilna predvajanja vsak dan na Koroškem velesejmu, šotor (Zelthalle) številka 3 — ali pri

Sattler

KLAGENFURT, AM HEUPLATZ

**Neue Leitgeb Faserplatten im neuen Leitgeb
Messehaus — 75 Jahre Leitgeb**

**FRIEDRICH
JUNGBAUER**

O. H. G.

VELETRGOVINA Z ŽIVILI

Osrednja poslovna

CELOVEC — KLAGENFURT

10. Oktober-Strasse 28, tel. 57-73 in 33-26

Podružnice:

VELIKOVEC — VÖLKERMARKE

Hauptplatz 144, telefon 228

FELDKIRCHEN

Gerichtsgebäude, telefon 380

WOLFSBERG

Ritzing 48, telefon 370

BELJAK — VILLACH

Gerbergasse 22, telefon 40-81

Umetna trgovina slik in okvirjev samo pri

Hans Treffer

Klagenfurt - Celovec

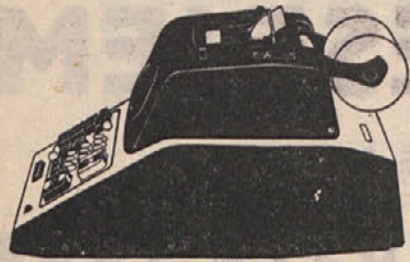
Burggasse 8

**Štefan
Katz**

nudi najboljše, vedno sveže pecivo

KLAGENFURT, Waidmannsdorf

Siebenhügelstrasse 75

Olivetti
Tetractys

Polnoavtomatično pišočni električni računski stroj z dvema številčnimi sistemoma in enim spomin-skim mehanizmom. Izvaja 4 računske operacije in zapisuje vse podatke. Kapaciteta 12/13.

Cena 23.900.- šil.

Koroški velesejem od 7. do 17. avgusta 1958

Razstavljamo: **OLIVETTI** pisalne stroje, pisalne stroje za pisarne, ročne in električne ter polnoavtomatične pisalne stroje, stroje za knjigovodstvo, **RIV**-registracijske blagajne

ALBIN ASPERNIG

BÜROMASCHINENHAUS
KLAGENFURT — BAHNHOFSTRASSE

Generalvertretung der AUSTRO-OLIVETTI, Büromaschinen-AG

LANDWIRTSCHAFTSKAMMER FÜR KÄRNTEN

Posebna gozdna razstava

na Koroškem lesnem velesejmu — Klagenfurt (7.—17. 8. 1958)

Povečanje prirastka in nega drevesnega sestoja v kmečkem gozdu

Primerjave dobrega in slabega gozda, ureditev in razmejitev gozdov in pašnikov, prikazano v nasadih gozdov in planin, ki odgovarjajo pogojem v naravi.

V službi gozda:

gozdna semena, gozdna drevesna šola, gozdna gnojila, pomočniki in škodljivci v gozdu, sredstva za uničevanje škodljivcev, orodje za nego nasadov, naprave za obdelavo tal, motorne žage in sredstva za impregniranje lesa.

Razstava lovskega orožja — izdelkov boroveljskega puškarstva

Od domačega lesa do domačega pohištva

„Stanovanje v domačnosti“

Vrta razstava:

okrasni iglavci, cvetice in okrasne rastline na odprtem razstavišču in v steklenem paviljonu.

MÖBELHAUS STADLER KLAGENFURT

Theatergasse 4

Das Haus der guten Möbel

- NEUES VOLKSSCHLAFZIMMER nur 8.390.— frei ins Haus!
- MODERNSTE MÖBEL UND WIR ZEIGEN WIE SIE IM RAUM ZU STELLEN SIND.
- ENTWORFENE DURCH EIGENEN ARCHITEKTEN BEI DURCHFÜHRUNG KOSTENLOS.
- 100-FACHE AUSWAHL ERWARTET SIE AUSSERDEM IM WEITAUS GRÖSSTEN MÖBELHAUS KÄRNTENS. EINMALIGE GROSSE

MÖBELSCHAU
IM EIGENEN PAVILLON AUF DER
KÄRNTNER MESSE

Bodo naši gozdovi izumrli?

Po najnovejših cenitvah po vsem svetu letno posekajo 500 milijonov kubičnih metrov lesa več, kot dovoljuje normalni letni prirastek. Znano je, da je le polovica posekanega lesa moč uporabiti za stavbne namene. Iznajdba vlaknastih plošč (Faserplatten) s poplemeniteno površino je torej zelo velikega narodno gospodarskega pomena. Industrija, ki proizvaja vlaknaste plošče, uporablja kot surovino lesne odpadke. Na ta način uspešno deluje proti prekomerni sečnji. Ta industrija pa je tudi važna panoga koroškega lesnega gospodarstva.

Šest let je minilo, odkar je firma A. FUNDER JUN. v št. Vidu ob Glini prišla na trg s svojimi trdimi vlaknastimi ploščami, skratka „FUNDERPLATTEN“ in si je v prvem naskoku osvojila zanimanje javnosti. Sprva je firma FUNDER izdelovala štiri vrste plošč, danes pa proizvaja 16 raznovrstnih izdelkov, v 50 različnih barvah, odtenkih in vzorcih. Lesnopedelovalne industrije si brez Firme FUNDER danes ni več moč misliti. Njena priljubljenost še vedno narašča.

Zgovoren prikaz v vsestranski porabnosti Funderjevih vlaknenih plošč vam nudi posebna razstava na Koroškem lesnem velesejmu. FUNDER-jevega paviljona tako ali

Ugodna cena
trajna vrednost
storilnost
in oprema

se vaš dobriček!

Novi STEYR-FIAT 1100 R

vam nudi v največji meri storilnost, lepo opremo in ugodje pri vožnji

1100 cm
43 PS
poraba bencina pribl. 8 l/100 km.
brzina nad 120 km na uro
4 prestave
5 sedežev

4 vrata,
izredno velik prtljažni prostor
naprave za zračenje, gretje
in topljenje ledu
velike, samoosredotočujoče zavore
blazine iz mehkega gumija
naprave za umivanje šip

...in še druga, zelo bogata oprema!

\$ 41.300.-

Ima lepo obliko, rad potegne v hrib, se idealno prilaga cesti, ima izboren pospešek! — Brez obvezne poskušne vožnje tudi Vas prepriča!

VERTERTUNG

FÜR KÄRNTEN:

THOMAS BOHRER

KLAGENFURT

Villacher Ring 29

ŠTIRJE AVSTRIJSKI POLICISTI SO ODSLI V PALESTINO, kjer bodo vršili službo pri tehničnem štabu varnostnih sil Združenih narodov. Trije jim bodo še sledili. Po kratkem tečaju v Jeruzalemu jih nameravajo poslati v Libanon.

MALI OGLASI

VSAKA BESEDA STANE 1.10 š (IN 10% DAVKA)

Poudarjene besede in take z več kot 15 črkami stanejo 2,20 šil. (in 10% davka). — Naročilo malih oglasov naslovite na upravo „Našega tednika“, kjer mora biti najkasneje do vsakega ponedeljka zvečer. Oglas morete naročiti tudi telefonsko (Celovec št. 43-58)

Angleške naprave za zračenje za najbolj razvijene zahteve

STANDARD PENNANT

984 cm/33 PS

Deželno zastopstvo in mehanična delavnica

Josef Sintsehnig

KLAGENFURT, SÜDBAHNGÜRTEL 8
Telefon 53-20

POCENI

omare, postelje, vložke, žimnice, obleko ure, vam nudi starinarna FUCHS, Celovec, Salmstrasse 4

Vsa sadna drevesca — jabolčna do 20% cenejša kot drugod — vam dostavi domača drevesnica ing. Marko Polzer, pd. Vazar, p. št. Veit i. Jauntal.

Katere prednosti

Vam nudi:

Teppichhaus Radlmayr

PRI NAKUPU PREPROG · PREGRINJAL · BLAGA ZA POHIŠTVO · NAMIZNEGA IN POSTELJNEGA PERILA

1

NAJVEČJO IZBIRO

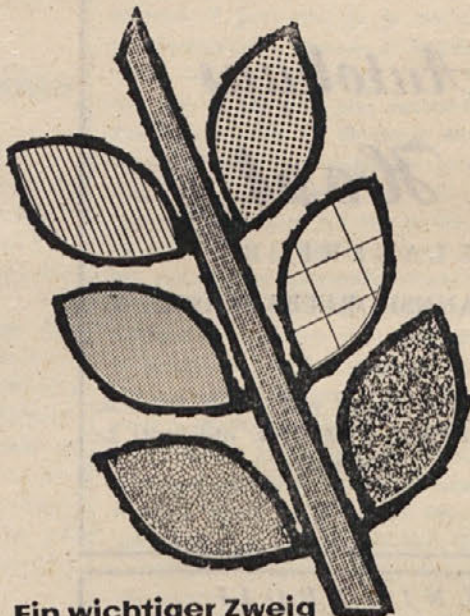
2

PAZLJIVO POSTREŽBO

3

NIZKE CENE · PLAČILNE OLAJŠAVE

BELJAK-VILLACH · POSTGASSE 3 · TEL. 47-67

Ein wichtiger Zweig der heimischen Holzindustrie

PRECHTL

GRANDE NOBLESSE
in tradicionalni

AVTODROM z 20 avtomobili. Popolna varnost tudi za otročičke.

ŽIVALSKI VRT letos s 200 strupenimi kačami, med njimi tudi najbolj nevarne na svetu.

NA KOROŠKEM VELESEJMU V VESELIČNEM PARKU.

KONZUMNA ZADRUGA

Celovec-Klagenfurt, St. Peter Straße 5

s svojimi podružnicami

se priporoča!

Kdor dobro računa, kupuje v

KONZUMU

Obiščite naš paviljon na velesejmu. Smo v razstavnih dvorani (Halle) št. 16. Izborna kapljica po zmernih cenah!

Filli

KÄRNTNER MESSE

HALLE 4

Vorführungen

„BAMIX“ Zauberstab der HAUSFRAU

Universal Bastlergerät „MULTITOL“

OFEN

Fruchtensafter

HERDE

Dampfkochtöpfe

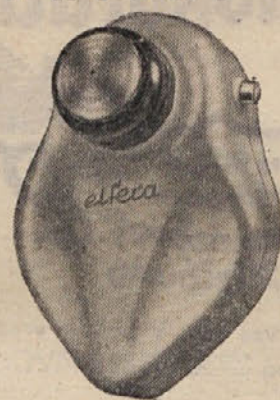
Universal-Bratpfannen

KÄRNTNER EISEN- UND EISENWARENGROSSHANDEL

KLAGENFURT

FILLI & CO. BAHNHOFSTRASSE 6

PATENT - NOVOST ZA AVSTRIJO!

Sedaj je tu . . .

najboljši evropski, nemški

BRIVSKI APARAT Z

VZMETJO za NAVIJANJE

Ne rabi električnega toka!

Znamka „ELFERA“

— sine sine —

(popolnoma brez vsega)

Praktični, poceni brivski aparat z vzmetjo za navijanje (Aufzugsfeder), ki ni odvisen od električnega toka, vam koristno služi ne le doma, ampak tudi na potovanju in kadar greste na dopust z vlakom (avtomobilom in motorjem), pri campingu pod šotorom v prosti naravi in povsod, kjer ni priključka na električno omrežje. — Uvozna cena vključno carina znaša v Celovcu šil. 395.— za komad. — Prodajamo vsakomur. — Strokovne trgovine dobe običajni popust. — Pošiljamo tudi po povzetju.

Obiščite prosimo na KOROŠKEM VELESEJMU našo stojnico, šotor št. II. od 7. do 17. avgusta. EKSKLUSIVNA PRODAJA ZA AVSTRIJO IN JUGOSLAVIJO:

FRANZ KNOPPER, IMPORT-EXPORT, KLAGENFURT, Bahnstraße 7

Kärntner Elektrizitäts-Aktiengesellschaft (KELAG)

KOROŠKA ELEKTRIČNA DRUŽBA D. D.

Naznanilo

Iz razglasa zveznega ministrstva za promet in elektroenergijsko gospodarstvo, št. 53.558-IV/7/58, z dne 10. julija 1958 je zvezno ministrstvo za notranje zadeve po sporazumu z zveznim ministrstvom za promet in elektroenergijsko gospodarstvo v smislu § 2 odst. 1, § 3 odst. 1 in § 4 odst. 1 zakona o uravnavanju cen 1957 BGBl (Uradni list) št. 151, nadalje v smislu člena II odst. 3 razglasa zveznega ministrstva za notranje zadeve z dne 19. julija 1954 o določanju cen in o ustreznih pooblastilih v „Amtsblatt zur Wiener Zeitung“ št. 165 z dne 20. julija 1954, odredilo nove postavke za cene električnega toka in stranske storitve. Te postavke veljajo od dne 1. avgusta 1958.

Z odlokom zveznega ministrstva za promet in elektroenergijsko gospodarstvo št. 53.836-IV/2/58 je bila za naše oskrbovalno področje odredjena naslednja splošna cenovna tarifa, ki jo bomo v obračunskem mesecu avgustu že začeli izvajati:

A) TARIFA ZA SPLOŠNE ODJEMALCE

1. Gospodinjstva I (H 58)

Osnovna cena na mesec za	
1 tarifno obvezni prostor	S 8.—
2 tarifnoobvezna prostora	S 10.—
za vsak nadaljnji tarifnoobvezni prostor	S 7.—
Delovna cena za kwh	S 0.58

Gospodinjstva II (H 48/40) — izbirna tarifa

Osnovna cena na mesec za	
1 tarifnoobvezni prostor	S 10.—
2 tarifnoobvezna prostora	S 14.50
vsak nadaljnji tarifnoobvezni prostor	S 8.—
Delovna cena za kwh	
v zimski obračunski dobi (november - april)	S 0.48
v letni obračunski dobi (maj - oktober)	S 0.40

2. Obrt (G)

Za razsvetljavni tok	
Osnovna mesečna cena za prvih 100 watov tarifne priključne vrednosti	S 15.50
Osnovna mesečna cena za vsakih nadaljnjih začeti 50 watov tarifne priključne vrednosti	S 5.50
Delovna cena za kwh	S 0.58
b) za pogonski tok	
Osnovna mesečna cena za prvih 500 vatov tarifne priključne vrednosti	S 12.—
in za vsakih nadaljnjih 500 vatov tarifne priključne vrednosti	S 15.—
Delovna cena za kwh	S 0.58

3. Kmetijstvo I (L 58)

Osnovna mesečna cena za prve tri hektarje tarifnoobvezne uporabne površine	S 19.—
in za vsak nadaljnji hektar tarifnoobvezne uporabne površine	S 2.55
Delovna cena za kwh	S 0.58

Kmetijstvo II (L 48/40) — Izbirna tarifa

Osnovna mesečna cena za prve 3 ha tarifnoobvezne uporabne površine	S 23.—
in za vsak nadaljnji hektar tarifnoobvezne površine	S 2.90
Delovna cena za kwh; a) v zimski obračunski dobi, (aprila-november)	S 0.48
v letni obračunski dobi (maj-oktober)	S 0.40

B) STRANSKI STROŠKI

Stranski stroški v smislu priloge k splošnim pogojem itd. bodo na novo določeni in začnejo veljati z istim dnem.

C) CENE ZA POSEBNE ODJEMALCE

Nove cene za tok in stranski stroški bodo v smislu zgoraj omenjenega odloka sorazmerno preračunani in uveljavljeni tudi za posebne odjemalce.

D) PREHODNE DOLOČBE

Za obračunske dobe, ki ne sovpadajo z začetkom veljavnosti novih cen toka, kot na primer za dobo julij-avgust 1958, bomo za količine toka, ki so bile deloma porabljene pred in deloma po 1. avgustu pri obračunu števec uporabili posebne mešane delovne cene, ko bodo sestavljene iz dosedanjih in novih delovnih cen.

Naše cenjene odjemalce prosimo za prijazno sprejetje na znanje ter razumevanje za povečane stroške. Dosedanje cene so bile uradno določene leta 1951 in so od takrat pa dosedaj ostale nespremenjene. Zato je bila določitev novih cen iz stvarnih razlogov nujna. Pri predhodnih poizvedbah in pri določitvi novih cen je komisija za cene, v kateri imajo v smislu § 3 odst. 5 litt. a) in b) mesto in glas po en zastopnik zveznih ministrstev za trgovino in obnovo, za kmetijstvo in gozdarstvo, za socialno upravo, za finance, nadalje še po en zastopnik Zvezne trgovinske zbornice za obrtno gospodarstvo, Kmetijskih zbornic, Delavskih zbornic ter konference delavskih zbornic, je v kar najbolj možni meri upoštevala interese končnih odjemalcev pred potrebami energijskega gospodarstva. V okviru danih možnosti se bomo, kot doslej tudi v bodoče kaj najbolj potrudili za zadostno in brezhibno oskrbo z električnim tokom, kajti smatramo to za našo najodličnejšo nalogo, obenem pa menimo, da je to eden izmed najvažnejših pogojev za razcvit gospodarstva ter za zaželeni že naglo napredujoči razvoj k popolni elektrifikaciji gospodinjstev, obrti in kmetijstva.

Klagenfurt, dne 31. julija 1958.

KÄRNTNER

ELEKTRIZITÄTS-AKTIENGESELLSCHAFT

Oglašuj v našem listu!

Kraj, kjer kupujete opravo za spalnice, dnevne sobe, kuhinje, oblažinjeno pohištvo, žimnice:

Rudolf Slama

KLAGENFURT, St. Veiter Strasse 15 und Sponheimer Strasse 16

Ugodno odplačilo na obroke; tudi zamenjava za uporabni les je možna. Brezplačna dostava z avtomobilom.

Frane Haderlap

MODNI SALON

krojaštvo in zaloga blaga

CELOVEC — KLAGENFURT

Tarviser Strasse 100

(Zidani most — Steinerne Brücke)

Poljedelski stroji, motorne kosilnice, stroji za setev, stroji za trošenje umetnih gnojil, grablje, obračalci za seno, Heuma-Sonnenrad-Universalmaschine, traktorji z vsemi nadomestnimi deli. Vse to vam dobavlja trdka

JOHAN LOMŠEK

Št. Lipš, Tihoja, p. Dobrla ves

Darovati čevlje je srečna zadeva

Zato obiščite trgovino s čevlji

WESTRITSCHNIG

KLAGENFURT, Völkermärker Str. 13
TRGOVINA Z MEŠANIM BLAGOM IN BENČINSKA ČRPALKA

Kolesa, mopedi,
motorji, lastna
delavnica za stro-
je, delo solidno
in poceni v znani
celovski mehanič-
ni delavnici.

Johann Novak

Zanesljivi odjemalci dobijo tudi na obroke.
Gumijaste plašče (Bereifung) vseh vrst za ko-
lesa dobite pri

MEHANIKA IN KLJUČAVNICAR
KLAGENFURT, Feldmarschall-Konrad-Platz 1

INTERCONTINENTALE

ÖSTERREICHISCHE A. G.

ZA TRANSPORTE IN CELOTNI PROMET

podružnica:

PODROŽČICA — ROSENBAACH

Telefon 248 — Fernschreiber

prevzema vse vrste prevozov v tu- in inozemstvu ter jih izvršuje točno in poceni

JOSEF

KROPFISTCH

UMETNI MLIN

VETRINJE pri Celovcu - VIKTRING

bei Klagenfurt

Telefon 52 - 81

SENZACIJA ZA VELESEJEM!

Po izredno nizkih cenah

perilo in blago

Prosimo, oglejte si brezobvezno naše
blagovne zaloge!

L. Maurer

KLAGENFURT, ALTER PLATZ 35

ADOLF CAMPIDELL

SLIKAR — ZLATAR — KIPAR

Prevzemam VSA POPRAVILA CERKVA

Predelava OKROGLIH TABERNAKLJEV

FEISTRITZ AN DER DRAU — KÄRNTEN

— TELEFON 248

Zavarujte pri

„Kälabrand“

Kärntnerische Landes-Brandschaden-Versicherungs-
Anstalt

Klagenfurt, Alter Platz 30

Albert

Fleischmann

Krovski mojster

CELOVEC — KLAGENFURT

Wulfengasse 2a — Telefon 55-23

Vogel Viktringer Ring-a nasproti deželne
vlade. — Se priporoča za vsa krovska dela

FRANZ SCHNABEL

CELOVEC — KLAGENFURT

Bahnhofstrasse 38 b

FURNIRJI

FUNDER- IN LEITGEB PLOSCE

POHISTVENE OBLOGE

RAZLIČNE LETVE itd.

Koroško pivo v stari priznani
kakovosti že od 17. stoletja

Staro in mlado, vse pije v poletni vročini
vedno priljubljeno **GÖSSER PIVO**

F. R. C.
möbel

bei der

Kärntner Messe

Kommen Sie bitte auf jeden Fall zu
unserer Möbelausstellung in Halle 12,
neben dem jugosl. Pavillon.

WIR HABEN EINE LOHNENDE
ÜBERRASCHUNG FÜR SIE
BEREIT!

FERCHER-REICHMANN & CIE
MÖBELFABRIK — VILLACH

Landwirtschaftliche
Genossenschaft
Völkermarkt

Kmetijska zadruga r. z. z. o. j. Velikovec

SKLADIŠČE

MLEKARNA

ŽGANJARNA

Že od leta 1899 v službi kmetijstva

Obiščite v Celovcu

Volkskeller

PRVOVRSTNI OBED IN VEČERJA
PO NAJNIZJIH CENAH

OGAL KOLODVORSKE CESTE

(Bahnhofstrasse)

AVTOBUSNA POSTAJA
(Autobahnhof)

JOSEF MAYERBRUGGER

MOJSTER ZA KRITJE Z OPEKO IN SKRILJEM

Celovec-Klagenfurt-West, Prinz-Eugen-Str. 3., t.42-76

Lasten kamnolom

Izvedba vseh strešnih del za cerkve, stolpe in gradove

NADALJE IZVEDBA VSEH ETERNITNIH DEL PO ŽELJI

Radio aparati

Šivalni stroji

kolesa

V VELIKI IZBIRI

Radiohaus

KERN

Klagenfurt, Burggasse

Ugodno plačilo na obroke

Obiščite nas na

Koroškem velesejmu

Pokažemo Vam na naših razstavnih prostorih na velesejmu

PORSCHE-TRAKTORE — WARHALOWSKI-
TRAKTORE, Triebachsen — AEBI-Einachsschlepper
mit verschiedenen Geräten — AEBI-Motormäher —
MULAK-Geräteträger — LANDMASCHINEN —
STAHLPANZERKASSEN — MAUERSAFES — OPFERSTÜCKE — BÜROMÖBEL — GELDKASSETTEN

HAUSHALTS und WIRTSCHAFTSHERDE, kombi-
nierte PROPANGASHERDE — KÜHLSCHRÄNKE
— TIEGFRIERTRUHEN in allen Größen —
WASCHMASCHINEN

HANS WERNIG

KLAGENFURT

MESSESTAND FREIGELÄNDE Block B —

Messestand: HALLE IV.

Gradbeno in stavbarsko klepar-
stvo, galanterijsko kleparstvo, krit-
je cerkva in stolpov

**Helmut
Grossnegger**

KLEPARSKI MOJSTER

Celovec-Klagenfurt

Villacher Ring 31, Tel. 24-90

P * I * S * A * N * O * B * R * A * N * J * E

Georges Virres:

Smrtne rože

Povedal bi rad to, kar mi je pripovedoval neki dobričina, ki sem ga izprva preziral radi prekanjenih oči in radi dobičkaželjnosti. Zdelo se je, da so pri njem zatrta sploh vsa druga čustva, in smatral sem se še za bistroidnega.

Vstopil je torej danes zjutraj v mojo sobo in obdržal na koničasti glavi svojo svilen čepico. Njegova majhna, naprej strleča lica so bila rdeča kot navadno in njegovo slabostno telo je bilo sklonjeno še globlje nego navadno. Kadar so ljudje govorili o njem, so rekali: „To je svoje vrste modrijan!“ Razložil mi je brez ovinkov namen svojega obiska, ki je bil popolnoma drugačen, nego kateri prejšnjih. Šlo je za neki malo važen posel, ki ga bo lahko rešiti.

Sporazumela sva se in on je umolknil, a je vendarle še obsedel in nikakor ni bilo videti, da bi mislil že na odhod; le njegove oči so me proseče gledale, tiste uboge oči, ki plakajo brez joka in ki se rdeče brez solza.

„Nekaj vas še teži, Andrej?“

Tedaj je planilo iz njega. Nagubančen obraz, ožgana lica, roke, ki so se opirale na palico, suho telo, vse je bilo vznemirjeno in njegov pogled je prosil za moje usmiljenje:

„Jaz sem trpel, mnogo trpel...“, mi je dejal. „Moj sin je mrtev, saj menda veste to? Po pogrebu nisem hotel videti nikogar. Hodil sem vedno sam, delal vedno sam in vedno, vedno mislil le na svojega otroka. To je tisto, kar žene človeka v pravo blaznost. Uvidel sem to in tedaj sem iskal cerkveni zvonik — iz našega sela ga je komaj videti — vendar sem ga našel in začel moliti. Z dvajsetimi leti, gospod moj, oditi na tak način in tako hitro... Ah! Po moji glavi se je podilo samo to. Mnogo teže je potolažiti moža nego ženo in kaj naj rečemo staremu kmetu, vajeemu življenjskih preizkušenj, drugega kot to, da je Bog v svoji neskončni previdnosti obtežil svojo in da jih bo zato že neprecenljivo poplačal.“

Andrej razume, upa; v svoji veri je trden kot hrast, kot skala.

Poslušam nadaljevanje njegovega pripovedovanja:

„Moj sin je zbolel pri delu. Ulila se mu je bila kri in onemogel je obležal na polju. In sedaj vam bom povedal nekaj, česar nisem povedal še nikomur...“

Andreju je gorelo v očeh in preden je nadaljeval, so se mu razburjeno tresle njegove blede stare ustnice, segajoče v ožgana lica. Obotavljal se je. Slišal sem ropot ure na kaminu in poslov korak po hodniku, to-

da zdajci sem pozabil na vse in poslušal le še svojega obiskovalca.

„Ko sem šel, gospod, poleg njive, prav tam, kjer je bruhal moj otrok kri, sem zagledal rasti tam prekrasen šopek rož in zelenja...“

Ustavil se je in očividno čakal kakega mojega vprašanja. Ker ga ni bilo, je Andrej nadaljeval s čisto spremenjenim glasom:

„Imel sem nekako slutnjo... Bil sem prepričan, da sem uganil pravo, vendar sem se hotel še preveriti...“

In zapičil je svoj pogled vame, pričakujoč, da me bo s svojim odkritjem presenetil, a se je hitro zopet obvladal in njegove besede so se umirile:

„Ko smo pri nas klali, sem vzel steklenico in jo napolnil s krvjo (nihče ni vedel tega, nihče). Odšel sem na polje, razlil kri ob stezi ter si dobro zaznamoval dotično mesto. Tako je bil torej tudi tam prostor,

JAROSLAV HASEK

Doživljaj Kaja Antonija Trosula

Kaju Antoniju Trosulu je bila poverjena važna naloga. Pod morilčevo sekuro je moral prignati večje število oseb in njihova imena napisati na proskripcijski seznam. Kaj pa bi morali storiti ti ljudje, da bi njihove glave vislele nad vrati mesta Aretiuma v Etruriji? Odvratni! *Crimen laesae maiestatis*, zločin žalitve veličanstva, zločin žalitve nekolikokrat presvetlega cesarja — rimskega cesarja — Tiberija.

Antonius Trosulus je bil poveljnik tajnih liktorjev, ki so bedeli nad varnostjo rimskega cesarstva. Nekoč je bil razbojnik v Trentaniji, nad reko Tifernum, nato je planinskim plemenom v Umbriji ugrabljaj dekle, pozneje pa se je ukvarjal s kraji na račun siromašnih kmetov v Colatiumu, kakih 450 stadijev od Rima. Svojo sedanjo častno službo je mogel vršiti zaradi svojih bogatih izkušenj, ker se je kot star morilec, lopov in razbojnik znal kamorkoli prikrasti. Zakaj pa je sedaj moral začeti svojo dejavnost vprav v etrurskem Aretiumu?

Bogme! Kdo od Rimljanov ne ve, da bodo čez nekaj dni „marčeve ide“ in da bo prišel v Aretium cesar Tiberij, da bi si umil noge v reki Arno, ki teče kakih 50 tisoč rimskih korakov daleč. Kdo od Rimljanov ne ve, da aretiumska občina postavlja slavočke vse od Corlonuma do Aretiuma in da delajo sužnji noč in dan, da bi

poškropljen s krvjo, kakor ob smrti mojega sina...“

Gledal sem tega moža, ki je stal tako zgrbljen, tako zlomljen in tako drhteč.

„Prešlo je nekaj časa. Odšel sem večkrat pogledat, toda zrastle ni nič. Čakal sem neprestano, toda pognalo ni nič in nič ni vzcvetelo.“

„In potem, Andrej?“

„In potem? Kako, gospod, ali ne razumete? Ali ne uganete?“

Njegov obraz je bil podoben obrazu razsvetljenca. V tistem hipu je tudi mene zgrabilo njegovo razburjenje in kriknil sem pred njim:

„Da! On! Andrej! Tudi jaz ne dvomim prav nič!“

„On je v nebesih, kaj ne? Tiste čudovite rože so bile znamenje...“

„To je bila njegova duša, ki je cvetela!“

Ker sem izgovoril te besede, je zgrabil v svoje tresoče roke moje in po njegovem licu so polzele debele solze.

Take so tajne globine kmečke duše, tak je smisel skrivnosti pri preprostih, pri ponižnih. Ni niti klasa na polju, ki bi ušel božji volji, in ni nobene misli, ki bi ne segala v onostranstvo.

moгли ob času postaviti svečane stebre? Po vsej Etruriji se širi glas, da bo to stalo mnogo denarja in da se bo po teh svečanostih treba lotiti roparskega pohoda v Umbrijo, da bi se s tem krili stroški. Toda petkrat presvetli cesar, pozdravljen!

Naj vidi, da ga potomci Etrurije ljubijo: s svečanih stebrov bodo zaplapolali ognji in načelnik mestnega sveta mesta Aretium bo s tremi legijami vojakov pozdravil Presvetlega. In tedaj se bodo v mestnem cirkusu začele igre, kjer se bo nekaj na smrt obsojenih lopovov med seboj pobijalo in v smeri proti cesarski loži vzklikalo: „*Moritur te salutant!*“ „Pozdravljajo te oni, ki gredo v smrt!“ Onemu pa od razbojnikov, ki bo ostal živ, bo petkrat presvetli cesar oprostil. „*Salve caesar!*“

In zato bo sedaj Antonius Trosulus krožil po mestu in prisluškoval razgovorom meščanov, ki občudujejo slavočke in z zanimanjem motrijo, kako delo napreduje. In v te razgovore se bo vmešaval tudi Trosulus, poveljnik tajnih liktorjev. Gorje onemu, ki bi rekel, da je Tiberius norec! Ni treba niti, da to reče, dovolj je, da le pomisli. S tem svoje usode ne bo izboljšal. Izročen bo javnim liktorjem in še živ polit s smolo bo ob prihodu cesarja in ob zvokih večernih trobent gori z močnim plamenom v slavo petkrat presvetlega cesarja.

Dovolj je, če reče, da je dviganje slavočkov neumnost. Tedaj ga bodo liktorji poslali pod morilčevo sekuro in siromaka bodo razčetrili na poti za Cortono. Če pa reče, da živi ljudstvo v bedi in lakoti in da se mnogo ljudskega denarja meče za poveljevanje začasnih slave cesarja, tedaj bo nesrečnik razkosan na griču vprav tedaj, ko bo ljudstvo veselo vzklikalo „*Salve caesar!*“. Koliko takih nesrečnežev bo Trosulus zabeležil na proskripcijski seznam? To je odvisno od njega. In zato se bo Caius Antonius napolnil k slavočkom, ki jih postavlja jo sužnji. Kajti glej, tam je mnogo ljudi, ki opazujejo to delo!

Toda ob onem stebru, na katerega pripeljejo vence iz zelenja z umbrijskih planin, stoji sumljiv možki z nezadovoljnim obrazom in v umazani tuniki. Antonius Trosulus pazi, ta človek čudno gleda. Po vsem sodeč gre za siromašnega človeka, ki misli, kako bi si, ko bi imel toliko denarja, kolikor stane en sam svečan steber, zgradil hišico ob Trazimenskem jezeru. Tudi njegove sandale so sumljive. Ali sme nekdo, ki opazuje postavljanje svečanih stebrov, nositi potrpane sandale? In kaj naj človek, kateremu uhaja voda v obutev, še sploh misli?

(Konec na strani 10)

Sejmski šlagerji

KRISCHKE & CO.
KLAGENFURT

8. Maistraße 3 in Neuer Platz 12

ZIMNICE, tridelne 90X190 cm, polnjene s 1a afrikom šil. 250.—
S 1a afrikom polnjene in z mehko vato na obeh straneh šil. 300.—
S 1a afrikom polnjene, z damastnim gradnom šil. 325.—

ZIMNICE Z VZMETMI ter mehko vato polnjene šil. 495.—

PREŠITE ODEJE, ročno delo in kompletno velike, na obeh straneh Klothin, z vato polnjene, posebno trpežne, samo šil. 125.—

BROKAT-ODEJE, ročno delo, v različnih barvah, 3 kg napolnjene že od 169.— šilingov naprej.

BLAZINE, 60X80 cm velike, iz neprodušnega inleta, polnjene z 1½ dobri perjem za blazine od šil. 49.80

Perje za blazine, dobra kvaliteta kg od šil. 18.90

POZOR!

POZOR!

Gostilničarji, hoteli in obrati s tujskimi sobami dobijo poseben popust!

JULES VERNE:

37

Potovanje na Luna*)

Dne 20. oktobra ob devetih zvečer so signalne naprave v Bahamski ožini javile na obzorju gost dim. Dve uri pozneje se je velik parnik odzval s svojimi signali in postaja je sporočila v Tampa-Town ime „Atlanta“.

Ob štirih je angleška ladja zaplula v luko Espiritu Santo. Ob petih je s polno paro prevozila prehode v ožini Hillisboro. In ob šestih se je zasedla v pristanišču Tampa.

Sidro se pa še ni zapičilo v pesek, ko se je zbralo okrog „Atlante“ že kakih pet sto čolnov in ladij in parnik je doživel splošen naskok. Barbicane je prvi preplezal ograjo in zaklinal z glasom, ki je zaman skušal zatajiti razburjenje.

— Michael Ardan!

— Tukaj! je odgovoril neki človek, ki je splezal na kajuto.

Barbicane je s prekrizanimi rokami, nemimi ustnicami in prodirnimi očmi strmел v potnika „Atlante“.

Ta je bil 42 let star človek, velike, a lahko upognjene postave, podobne kariati-dam, ki podpirajo z rameni balkone. Njegova velika, skoraj bi dejal levja glava, je stresala bujne kodre las res kakor grivo. Kratak, zgoraj širok obraz so mu krasile

sršče, mačjim podobne brčice in tu pa tam sredi lic zrasle rumenkaste kocine, iz okroglih oči pa je sijal nekoliko zbezan pogled kratkovidneža — in vsa fiziognomija je imela res nekaj mačjega. Toda ostro zarisani nos je razodeval pogum, usta pa neko ne navadno milino; čelo je bilo visoko, inteligentno in razorano kakor njiva, ki ne ostane nikdar neobdelana. Krepko razvit život na dolgih nogah, miščaste, mogočnim, čvrstim vzvodom podobne roke in odločna drža — vse to je dajalo temu Evropejcu videz zastavnega korenjaka, ki so ga „nekje skovali, ne pa ulili“ — tako bi najbrž dejali kovinarji.

Lavaterovi in Gratioletovi učenci bi na lobanji in fiziognomiji tega moža z lahkoto razbrali znake borbenosti, to se pravi poguma v nevarnosti in nagnjenosti k premagovanju ovir; pa tudi dobrohotnosti in tiste ljubezni do vsega čudovitega in čudnega, ki poganja nekatere ljudi, da se navdušujejo za nadčloveške stvari; pač pa bi ugotovili, da možu manjka pridobitna žilica in čut za kopičenje premoženja.

Da bo fizična podoba našega potnika popolna, naj dodamo, da je nosil izredno ohlapno obleko in da je tičal v tako širokih hlačah in površniku, da si je sam dal vzdevek: v rjuho zavita smrt; kravata je bila razrahljana in ovrtnik srajce je na široko razgaljal krepki vrat; izza stalno odpetih manšet pa so morale mrlično nemirne roke. Čutil si je, da tega človeka tudi v najhuj-

ši zimi ali nevarnosti ni nakdar zabelebo.

Na krovu parnika je neprestano hodil med množico sem in tja; nikakor mu ni bilo obstanka na enem mestu; vsakogar je tikal, spremljal besede z živahnimi kretnjami in si s strašno nervoznostjo grizel nohte. Bil je eden izmed tistih originalov, ki jih Stvarnik „ulije“ v trenutku muhaste domišljije, kalup pa nato takoj razbije.

Da, Ardanov značaj bi bil široko in hvalježno polje za opazovanje psihoanalitikov. Ta čudoviti možakar je živel vedno nekje v višjih sferah in se še ni otresel mladostne navdušenosti za vrhunce vsega človeškega; vsi predmeti so se mu zarisali na očesno mrežnico v silno povečanem obsegu; in tako so se mu porajale in kopičile v glavi orjaške zamisli; in vse se mu je zdelo veliko, samo težave in ljudje ne.

Drugače pa je bil Ardan bohotna, umetniška narava in duhovit človek, ki sicer ni stresal enega dovtpa za drugim, ampak je obdeloval nasprotnika z dobro pomerjenimi puščicami. V debatah se ni mnogo zmenil za logiko in silogizmi so se mu upirali kot čisto nepotreben izum; znal pa je vseeno dobro zadeti. Pri prerekanju je rajši razbijal šipe, kakor uporabljal rokavice in lučal nasprotniku v obraz argumente, ki svojega učinka niso nikdar zgrešili; posebno rad je z „nohti in zobmi“ branil teorije, ki so jih imeli že vsi za izgubljene.

Med drugimi boleznimi je imel tudi to, da se je proglasal za „vzvišenega nevedne-

ža“ kakor Shakespeare in je na vsa usta zaničeval učenjake: „To so ljudje“, je dejal, „ki zapisujejo točke tačas, ko mi igramo partijo.“

Podoben je bil ciganu iz devete dežele; bil je sicer pustolovski, ampak ne postolovec; predrzno in vratolomno je drvel skozi življenje ko Phaeton na sončnem vozu ali pa ko Ikarus, ki mu zrastejo vedno nove peruti. Za svoje življenje se ni nikdar bal in z dvignjeno glavo se je spuščal v najbolj blazne pustolovščine; svoje ladje je pošlal še z večjim navdušenjem kakor Agatokles in čeprav je bil vedno pripravljen polomiti si rebra, je nazadnje padel vedno na noge kakor tisti možički iz bezgovega stržena, s katerimi se tako radi zabavajo otroci.

Z eno besedo, njegovo geslo je bilo: „Kljub vsemu“ in ljubezen do nemogočih stvari njegova „vodilna strast“, kakor temu lepo pravi Pope.

Po drugi plati pa ta podjetni korenjak ni imel od svojih vrlin nobenih otipljivih koristi. Pravijo, da kdor ničesar ne tvega, tudi ničesar nima. On pa je dostikrat tvegati in vseeno ni imel nič. Z denarjem je delal ko svinja z mehkom in njegov žep je bil ko sod brez dna. Bil je do skrajnosti nesebičen in je prav tako razsipal srečno dobroto kakor pogum. Bil je tako usmiljen in kavalirski, da tudi za najhujšega sovražnika ne bi podpisal smrtne obsodbe in bi se tudi prodal za sužnja, če bi s tem odkupil kakega zamorca.

(Dalje)

**FRATELLI
ROMANELLI**

LESNA INDUSTRIJA

Ettendorf im Lavantale

Telefon Lavamünd številka 300

Kupi vsako množino okroglega, stavbenega in rezanega lesa po najboljši DNEVNI CENI

**Karl
Pötscher**

Konjski mesar

CELOVEC — KLAGENFURT
Pischeldorfer Strasse 12, tel. 55-22
Prevzemamo tudi zavarovane konje. — Če je sila, koljemo podnevi in ponoči. — Kupujemo po najvišji dnevni ceni.

Strokovna trgovina za dežna oblačila

Ballon-popeline, loden-plašči za moške, dame in otroke v največji izbiri! Gumi-jasta oblačila. Vsakovrstna popravila izvršimo takoj.

VAL. TARMANN

Klagenfurt, Völkermarkter St. 16

Trgovina z lesom in stavbenim materialom

Johann Žagar

Celovec — Klagenfurt, Rampenstrasse 15

Nakup lesa na steblo zamenjava za stavbeni material plača najvišje cene.

Lastna lesna žaga. Na zalogi vse vrste cementa in strešne opeke.

Matthias

Moritz

**UMETNI MLIN
IN ŽAGA**

Breg pri Grabštanju

Rain bei Grafenstein, telefon 28-44

Dalnogledi, sončna očala, računalniki, gledališka kukala, termometri

DIE MARKE DER MAN VERTRAUT

ALFA Melkmaschinen und Melkmaschinenersatzteile

HANS WERNIG

Klagenfurt, Paulitschgasse - Prosenhof

BESUCHEN SIE UNSEREN MESSESTAND
FREIGELANDE BLOCK A und HALLE 4

TISKARNA — ZALOŽBA — KNJIGARNA — PAPIRNAS TRGOVINA — VELEKNJIGOVEZNICA — IZDELAVA KLIŠEJEV

„Carinthia“

DRUŽBA SV. JOŽEFA

Klagenfurt, Völkermarkter Ring 25, tel. 36-51 Serie

Podružnice:

KLAGENFURT, Sternallee 5
KOTSCHACH v Ziljski dolini
ŠT. VID ob GLINI
WOLFSBERG

NAŠA NOVA ZALOŽBENA DELA:

Canham, »Neue Wege zur Freiheit« — Sr. Eva Maria Kremer C. P. S., »Der rote Rock — Strutz, »Heimat an den Seen« — Strutz, »Mutter« — Roßmanith, »Bildwerk Kärntens«, (nova naklada v globokem tisku). — Dr. Maier: Cerkvena zgodovina Koroške, »Heiliges Kärnten«.

Doživljaj Kaja Antonija Trosula (Nadaljevanje z 11. strani)

In Caius Antonius Trosulus se mu približa z nasmeškom na ustih, stopi mu na prst in spoštljivo reče: „Prijatelj, oprosti!“ „Oproščam, prijatelj. Da, prijatelj, kako visoki so ti stebri!“

„Visoki, dragi moj, visoki.“

Neznanec se nasmešne in stopi bliže k Trosulusu: „Menim, prijatelj, da ljudstvu to ni kar tako!“

Vidiš, Trosulus, da si pogodil! Pred teboj stoji izdajalec. Ga vidiš?

„Ti torej meniš, da ljudstvu to ni pogodu? Tudi jaz mislim, da ni...“

„Čemu pa misliš, da ni, če cesar...“

„Kaj cesar, kako to misliš... Ti stebri so tako visoki, lahko pa bi bili še višji...“

Aha, pomisli Trosulus, nočeš v zanko! Toda videli bomo!

„Misliš, da je to cesarju vseeno? Ali morda je vseeno ljudstvu?“

Neznancu so se oči čudno zasvetile:

„Ljudstvu? No, to stane mnogo denarja. Ali misliš, da to ne stane mnogo?“

„To stane zelo mnogo, saj niti sužnji niso zastoj,“ odgovori Trosulus v upanju, da se bo siromak vendarle ujel.

Okoli njiju so se začeli zbirati ljudje.

„Stebri so lepi,“ pravi neznanec, „morda misliš, da niso dovolj lepi za petkrat presvetlega?“

„Petkrat presvetli bo vesel nad temi stebri, toda ljudstvo...“

„Prijatelj, kaj misliš, da bo ljudstvo... Tudi ljudstvo se bo prav tako veselilo, ker ljudstvo svojega cesarja ljubi.“

„Čemu se smeješ?“

„Tako. Mislim na cesarja. Kakšen človek je to!“

Trosulus prav tako bušne v smeh.

„He, he, cesar! Kakšen je ta petkrat presvetli človek!“

„Zakaj bi ne mogel biti presvetli?“ vpraša neznanec smehljajoč se in pazljivo spremljajoč vsako besedo Caiusa Antonia.

„No, mislim, da je tudi sonce prav tako preveč svetlo, toda cesar je še bolj — presvetel.“

Neznanec se odhrka.

„Sonce in cesar, oba nas grejeta.“

Trosulus zamahne z glavo in pomisli: ta nesrečnej prav gotovo ne bo padel. Zato stopi bliže k njemu in mu šepne v uho:

„Se ti ne zdi, da sta tako ljudstvo, ki slavo loke postavlja, kakor tudi cesar Tiberij norca?“

„Če misliš tako ti, potem bo že res,“ mu šepne veselo v uho neznanec in nato ukaže:

„Liktorji! Hej, liktorji, sem!“

„Liktorji! Hej liktorji, sem!“ vzklikne hkrati tudi Trosulus.

Držala sta drug drugega za vrat in oba kričala:

„Ti si izvršil zločin — *crimen laesae maiestatis*. Ti si žalil petkrat presvetlega!“

„Nisem! Ti ne veš, kdo sem!“

„Niti jaz nisem. Ti še manj veš, kdo sem. Prihiteli so liktorji.“

„Ta je rekel!“ — je kričal Trosulus — „da sta cesar in ljudstvo norca.“

„Ta človek!“ — je kričal neznanec — „je rekel, da sta ljudstvo in cesar norca!“

„Jaz sem Caius Antonius Trosulus. Poveljnik aretitskih tajnih liktorjev, kdo pa si ti, izdajalec?“

„Jaz sem Marcus Julius Placentius, poveljnik rimskih tajnih liktorjev...“

Za medsebojno predstavljanje pa je bilo že prepozno. Gorje onim, ki izvrše zločin: *crimen laesae maiestatis*.

Caiusa Antoniusa Trosulusa so razčetrili na poti za Cortono, Marcusa Juliusa Placentiusa pa so živega razsekali na gričku, v času, ko je petkrat presvetli Tiberij vkorakal v mesto etrurskih potomcev in ko je ljudstvo vzklikalo: „Salve, cesar!“

In ko so zvečer pripovedovali petkrat presvetlemu o tem dogodku, se je smejal do pozno v noč... Pozdravljen bodi, cesar!

Najboljše meso in klobase vseh vrst v času koroškega velesejma, kakor tudi za praznike samo pri

Rudolf Sablatnik

mesar in prekajevalec

CELOVEC, Siebenhügelstrasse 81

Telefon 49-36